

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čakovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Nekaj iz zgodovine naše ljudske prosvete.

Povod k tem vrstam, ki jih nameravamo zapisati v obrambo zgodovinske resnice, je dala »Jutro«, ki je v svoji številki z dne 29. aprila 1934 o priliki občnega zbora Zveze kulturnih društev v Mariboru v uvodnem članku med drugim objavilo te besede: »Misel združitve posameznih prosvetnih edinic v organizirano zvezo ravno v našem delu domovine ni nova. Menda se dopolni baš letos 25 let, kar je bila v bivši slovenski Štajerski ustanovljena prva taka zveza. Bila je to »Zveza narodnih društev« v Celju, ki je imela za narodno prosvetno delo v avstrijskih časih velik pomen in ki je v kljub neznatnim sredstvom in političnim oviram mnogo pripomogla k podvigu narodne zavednosti. Vse javno delo, tudi ljudska prosveta, je bilo pred vojno v službi glavnega našega cilja: samoohranitve in stopnjevanja nacionalne odpornosti.« — »Jutrove« navedbe so netočne. Prva zveza posameznih prosvetnih edinic v bivši slovenski Štajerski ni bila ustanovljena še le pred 25 leti ter se ni imenovala »Zveza narodnih društev« v Celju, marveč se je imenovala »Slovenska krščansko socialna zveza«. V njej, ki je imela svoj sedež v Ljubljani, je bilo od leta 1898 osredotočeno vedno bolj rastoče ljudsko izobraževalno delo med Slovenci. Leta 1903 — lani je torej preteklo 30 let — je bil osnovan štajerski pomožni odbor te Zveze, tri leta kasneje, in sicer dne 29. novembra 1906, pa je bila ustanovljena samostojna »Slovenska krščansko socialna zveza za Štajersko«, ki je na občnem zboru dne 6. decembra 1923 spremenila svoje ime v »Prosvetno zvezo«. Kako intenzivno in uspešno je bilo prosvetno delo med ljudstvom, ki ga je vodila ta »Zveza«, se vidi iz tega, da je bilo pred izbruhom svetovne vojne, kakor je ugotovil občni zbor dne 3. aprila 1914, v njej včlanjenih 167 izobraževalnih društev in 138 mladinskih zvez, in sicer 61 mladeniških in 77 dekliških zvez. Sedaj »Prosvetne zveze« ni več, posamezne prosvetne edinic pa so le deloma vzpostavljene.

Kako je »Prosvetna zveza«, odnosno njena prednica »Slovenska krščansko socialna zveza«, vse moralne sile, ki jih je njeno delo vzbujalo med narodom, stavil v službo »samoohranitve in stopnjevanja nacionalne odpornosti«, je povedal njen predsednik dr. Hohnjec na občnem zboru 26. novembra 1931, ko je med drugim rekel to-le: »Vse organsko življenje se vrši v znamenju

velike težnje samoohrane in samoobrane. Naša prosvetna organizacija je to velevažno težnjo našega narodnega organizma podpirala, jačila in hrabrila. K temu nas je silil nemško-nacionalni imperializem, ki je hotel zagospodovati nad našo zemljo ter ji vzeti slovenski značaj, našemu ljudstvu pa slovensko dušo. Roko v roki z oficielno državno politiko je šla privatna ponemčevalna inicijativa, ki je bila organizirana v nemškem Schulvereinu in Südmarki. Na severni meji našega jezikovnega

ozemlja je bila nevarnost največja. Z denarjem nismo mogli paralizirati nemškonacionalnih nakan, ker ga nismo imeli. Dali pa smo slovenskim rod binam na meji in osebno naši mladini v roke drugo orožje, da so z njim branili naše slovenstvo, in to je uma svetli meč. Kdor se je moral boriti za narodne in verske svetinje, ta jih je bolj vzljubil ter jih bolj ljubi, nego tisti, ki se za nje ni nikdar bojeval ter ni za nje ničesar žrtvoval. V tej borbi, ki je bila od naše strani res kulturna borba, se je naša ljubezen do naše zemlje in našega slovenstva poglobila ter ojeklenila, da ni in ne bo nikdar popustila.«

V NAŠI DRŽAVI.

Nova trgovinska pogodba med našo državo in Nemčijo je bila dne 1. maja po šesttedenskih pogajanjih podpisana v Beogradu. Pogodba temelji na načelu medsebojnega pospeševanja izvoza s tem, da je priznala Nemčija za izvoz jugoslovanskih poljedelskih pridelkov v Nemčijo take ugodnosti, da se more upravičeno pričakovati precejšnje povečanje našega izvoza v Nemčijo. Jugoslavija je nasprotno priznala odgovarjajoče ugodnosti za uvoz nemških industrijskih izdelkov, zlasti takih, ki jih doma ne izdelujemo. Interesi domače industrije so v polni meri zavarovani. — Obenem s trgovinsko pogodbo je bil

70letni habsburški nadvojvoda Evgen, ki je živel od prevrata v Švici, se bo zopet naselil v Avstriji.

sklenjen dogovor o medsebojnem pospeševanju tujskega prometa. Po novem dogovoru bo smel vsak Nемеc, če poseti jugoslovanska kopališča, vzeti s seboj iz Nemčije v našo državo 700 mark ali 13.000 Din.

V DRUGIH DRŽAVAH.

KAKO BO NOVA AVSTRIJA UREJENA?

Avstrijski parlament je 30. aprila t.l. sprejel novo ustavo, ki je bila slovesno proglašena dne 1. maja. Po tej ustavi bo Avstrija urejena stanovsko in sestavljena iz Dunaja in dežel kakor doslej. Glede stanovske ureditve ima ustava samo načelne določbe, podrobno se bo morala stanovska ureditev še le izvesti. Določenih je sedem glavnih stanovskih skupin: 1. kmetijstvo in gozdarstvo, 2. industrija in rudarstvo, 3. obrt, 4. trgovina in promet, 5. denarništvo in zavarovalništvo, 6. svobodni poklici in 7. javne službe. Podrobnosti bodo urejene s posebnim zakonom. —

Posvetovalne zbornice.

Vsa zakonodajna moč je v rokah zveznega zbora, ki so mu kot posvetovalni organi prideljene štiri zbornice. Posvetovalne zbornice so: a) Državni svet, ki bo imel 40 do 50 članov. Imenuje jih zvezni predsednik za dobo 10 let. b) Zvezni kulturni svet. Imel bo 30 do 40 članov. Izbrani bodo iz vrst predstavnikov cerkve in verskih zajednic, šolskih, vzgojnih in ljudskoprosvetnih ustanov, umetnosti in znanosti. c) Zvezni gospodarski svet, ki bo imel 70 do 80 članov, izbranih iz vrst gospodarskih stanovskih organizacij. d) Deželni svet, ki mu pripadeta po dva člana za vsako deželo in za zvezno mesto Dunaj.

Zvezni zbor.

Te štiri posvetovalne korporacije (teles) odpošljejo svoje zastopnike v Zve-

Za odlično naravno zdravljenje

uporabljajte »Planinka zdravilni čaj Bahovec«, ki je pripravljen večinoma iz najboljših zdravilnih planinskih zelišč. Dologetna izkušnja nam potrjuje, da je »Planinka zdravilni čaj Bahovec«, ki vsebuje preizkušene in dobre zdravilne sestavine, dober regulator za čiščenje. — Šest- do dvanajsttedensko zdravljenje s »Planinka zdravilnim čajem Bahovec« deluje izvanredno in sicer brez strupov pri vseh sledečih boleznih: **Pri slabi prebavi želodca in zaprtju telesa, slabem delovanju črevesa in napetosti telesa, omotici in slabosti, obolenju na hemeroidih in boleznih jeter.** »Planinka zdravilni čaj Bahovec« **pospešuje apetit.** — Zahtevajte v lekarnah samo pravi »Planinka čaj Bahovec«, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v originalnih plombiranih zavojčkih po Din 20—, s proizvajalčevim napisom: **Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg 12.**

zni zbor, ki bo tvoril zakonodajno oblast, po naslednjem ključu: državni svet 20 članov, kulturni svet 10, gospodarski svet 20 in deželni svet 9 članov, tako da bo štel zvezni zbor 59 članov. Zakonodajna iniciativa je v rokah vlade. Ako hoče vlada izdati nov zakon, ga bo morala najprej poslati v oceno vsem štirim posvetovalnim zbornicam. Posvetovalne zbornice razpravljajo o zakonskih predlogih na svojih sejah, ki niso javne. Na osnovi mnenj vseh 4 zbornic mora vlada izdelati dokončni osnutek zakonskega predloga, ki ga nato predloži zveznemu zboru. Zvezni zbor zakonskega predloga ne more izpremeniti, marveč ga mora ali sprejeti ali pa odkloniti. Edino izjemo tvori državni proračun. O njem ne razpravljajo posvetovalne zbornice, marveč ga vlada direktno predloži zveznemu zboru, ki ga s svojo odobritvijo vzakoni.

Ljudsko glasovanje

se lahko vrši samo v dveh primerih: a) kadar hoče vlada potem ljudskega glasovanja dobiti odobrenje zakonskega predloga, ki ga je zvezni svet zavrnil; b) kadar želi vlada kakšno vprašanje zvezne zakonodaje predložiti ljudstvu samemu v odločitev.

Državni poglavar.

Ustanova zveznega predsednika ostane tudi po novi ustavi in obdrži zvezni predsednik v glavnem položaj, ki mu je odrejen z zakonsko novelo iz l. 1929. Predsednik imenuje in razreši vlado. Posvetovalne zbornice in zvezni zbor nimajo nikakega vpliva na sestavo vlade ali imenovanje posameznih ministrov.

Položaj dežel.

Nova ustava se v pogledu dežel v glavnem naslanja na dosedanji sestav zvezne države. Dežele bodo tudi še v bodoče imele svoje deželne zборе, toda tudi deželni zbori bodo sestavljeni na stanovski podlagi. Število članov deželnih zborov, kakor tudi njihovo sestavo po posameznih stanovskih skupinah, odgovarjajočih sestavi zveznih zbornic, bo določila vsaka dežela sama s svojim zakonom. Na enak način bodo po novi ustavi urejeni tudi

občinski odbori.

Pri večjih občinah mora tudi v občinskih odborih priti do izraza stanovska ureditev, manjše pa se morajo kar najbolj prilagoditi temu osnovnemu načelu. Podrobnosti v tem pogledu bodo urejene z deželnimi zakoni.

Občinske zveze

določa nova ustava za reševanje večjih skupnih vprašanj, kakor skrb za ceste, ubožno skrbstvo itd. Občinske zveze naj nadomeste dosedanje okrajne zastope, kakor so obstojali na Štajerskem in na Nižjem Avstrijskem. Občinske zveze pa niso obvezne, marveč so prepuščene zasebnemu sporazumu med občinami.

Zasilna pravica državne uprave

Ustava daje vladi pravico, v primerih posebnih okoliščin izdajati zakone s pomočjo zasilnih uredb brez predhodnega odobrenja zveznega zbora. Zvezni predsednik ima celo pravico, potom zasilne uredbe izpremeniti ustavo.

Avstrijska vlada je bila preosnovana

na ta način, da je postal knez Starhemberg podkancler, dosedanji podkancler major Fey pa minister za javno varnost.

V Avstriji prenehajo stranke. Po najnovejši naredbi je v Avstriji priznana ter zakonsko zaščitena takozvana domovinska fronta. Po novi naredbi prenehajo: krščansko socialna stranka, Landbund (Kmečka zveza), Heimatblock in velenemška stranka. Socijaldemokratska stranka je bila razpuščena že koj po februarški revoluciji. Dosedanje krščanske kulturne organizacije bodo združene v Katoliški akciji.

Ljudsko sodišče v Nemčiji. Dne 2. t. m. je bil objavljen zakon o spremembi kazenskega prava in o uvedbi ljudskih sodišč, ki bodo obstojala iz petih čla-

nov. Predsednik in eden od sodnikov bosta morala biti usposobljena sodnika, drugi pa bodo vzeti iz ljudstva. Člane ljudskega sodišča in njihove namestnike bo za dobo petih let imenoval državni kancelar na predlog državnega pravosodnega ministra. Proti razsodbam ljudskega sodišča ne bo mogoča nobena pritožba. Kot tožilec bo nastopal v procesih višji državni pravdnik. Obtoženci si bodo lahko izbirali zagovornike le z dovoljenjem predsednika sodišča, ki se more v danih okoliščinah preklicati. Za najhujše zločine je določena smrtna kazen, med drugim za pozivanje ali hujskanje k veleizdajalskim početjem. Med te zločine spada tudi veleizdajalska in nezakonita propaganda z izdelovanjem ali razširjanjem spisov, gramofonskih plošč ali z brezžičnim brzojavom itd. Kdor dela za odcepitev kakke nemške pokrajine od države, se kaznuje s smrtjo. Z ječo nad 5 let se kaznuje, kdor javno ali kot nemški državljani v inozemstvu zmanjšuje z nerresničnimi trditvami ugled nemškega naroda. V splošnem so posamezne določbe novega zakona zasnovane tako na široko, da se more kaznovati s smrtjo vsakršno nezakonito politično udejstvovanje, ki ni v narodno-socialističnem smislu.

Preosnova italijanske vlade. Za predsednika poslanske zbornice je bil soglasno izvoljen prometni minister Costanzo Ciana in je moral kot tak odstopiti svoje ministrstvo dosedanjemu podtajniku inženjerju Humbertu Puppiniju in podtajnik v finančnem ministrstvu je postal profesor Agej Arangelj.

Nova španska vlada je prejela z 217 glasovi proti 58 v zbornici zaupnico.

Za osamosvojitve Arabije. Kralj Hedžasa Ibn Saud je zavzel s svojimi četami luko Jemena Hodeido. Ibn Saud bo postal, ako se mu bodo posrečila nadaljnja prodiranja, najmogočnejši vladar Arabije, ki bo pozval k osamosvojitvi in k osnovanju velike arabske države še Sirijo, Palestino, Prekojordanijo in Irak. Nova oborožena akcija Ibn Sauda, če uspe, bo hud udarec za Angleže, ki so imeli doslej v omenjenih pokrajinah glavno besedo.

Podedovani verski nagoni. Celjski hitlerjevski list »Deutsche Zeitung« ne more zatajiti svoje od nemškonacionalnih prednikov — njen sedanjí letnik je označen kot 59. — podedovane naklonjenosti do protestantovske vere. Njena prednica »Deutsche Wacht« je bila v nekdanji avstrijski državi strupena bojovnica zoper slovanstvo in za odpad od rimsko-katoliške cerkve (Los von Rom!). Iz praktičnih razlogov »Deutsche Zeitung« sicer ne agitira javno in odkrito za vstop v protestantovsko cerkev, ne more pa zatajiti svojih simpatij za protestantizem in svojih antipatij proti katolicizmu. Ker se je v javnosti razširila vest, da bi zadnji čas vstopilo 600 nemških protestantovskih

pastorjev v katoliško cerkev, je celjski hitlerjevski list v svoji številki z dne 29. aprila na prvem mestu objavil pjasnilo, češ, da so to »nespametne govorice«, ker se številke o vstopih v katoliško cerkev zadnji čas niso dvignile nad navadno mero. Z neprikritim zadovoljstvom pa zabeležuje koncem članka vest o močnem pritoku v protestantovsko cerkev v Avstriji in zlasti na Dunaju, kjer je baje v zadnjih šestih tednih bilo v protestantovsko cerkev sprejetih nad 9000 oseb. Ko je bilo v isti dobi v Avstriji in osobito na Dunaju zopet sprejetih v katoliško cerkev več tisoč nekdanjih odpadnikov od katolicizma, »Deutsche Zeitung« v svoji nepristranosti tega ni zabeležila. Celjski hitlerjevski list je tudi zamolčal, da so tisti 9000, ki so baje vstopili v protestantizem, po ogromni večini hitlerjevci, da ne bi tako priznal, kako neskladen je hitlerizem s katolicizmom.

No, kar 59. letnik iz previdnosti zamolčuje, to so prejšnji letniki na vsa usta izpovedovali: navdušeno vnemo celjskega in vobče spodnještajerskega nemštva za Schönenerjevo in Wolfovo politiko, ki je bila zagrizeno protislovenska in strupeno protikatoliška. Pojavi dednosti se dajo pač težko prikriti.

Spreobrnitve h katolicizmu. Zadnji čas je vstopil v katoliško cerkev v Nemčiji dr. Thieme, sin znanega protestantskega bogoslovnega profesorja ter pisatelja dr. Karla Thieme. Spreobrnjenec je bil do spomladi 1933 profesor na pedagogični akademiji ter je v svojem listu, ki ga izdaje, objavil članek, v katerem poziva protestante, naj se vrnejo v katoliško cerkev. S svojim zgledom jim je pokazal pot. Obsežen je spreobrnili pokret zlasti na Angleškem. Nedavno se je pokatoličnil anglikanski duhovnik Wiliam Fore Steade, ki je imel velik sloves v anglikanski cerkvi. Ko so ga vprašali po nagibih, zakaj je postal član rimo-katoliške cerkve, je odgovoril: »V katoliško cerkev so me vleкли razni razlogi, zlasti še posebej češčenje svetnikov in molitve za rajne.« V poslednjem času se more na Angleškem opazovati, kako se tamonjni protestanti vedno bolj približujejo katoliški cerkvi. Anglikansko zgodovinsko društvo je nedavno postavilo v cerkvi v Raneleju blizu Bodemonda spominsko ploščo papežu Hadrijanu IV. († leta 1159), ki je bil edini papež angleške narodnosti. Ob tej priliki je bila v protestantovski cerkvi slovesna božja služba; nato je šla procesija v Bodemond, kjer so se prikazovali najvažnejši prizori iz življenja papeža Hadrijana IV. V Ameriki je pristopil h katolicizmu ruski arhimandrit (predstojnik samostana) Vladimir Aleksandrov, 14 ruskih pravoslavni duhovnikov pa se pripravljajo za isti korak. Najzanimivejša pa je spreobrnitev nekega muslimana (mohamedanca). Redko kedaj se zgodi, da se kak musliman spreobrne. To pa se je vendar nedavno zgodilo v Rabatu (v Maroku v severni Afriki). Neki mladi Marokanec je obiskoval katoliško gimnazijo. Ko jo je dovršil, je šel v Pariz na vseučilišče, kjer je napravil izpite z odličnim uspehom ter dosegel doktorat. Obenem je preučeval katoliško vero in cerkev. Ko so pretekla tri leta te priprave, se je dal krstiti ter je, star 28 let, stopil v frančiškanski red. Ko dovrši noviciat, se namerava vrniti v Maroko, da v svoji domovini širi katoliško vero. To so zanimivi in tolažljivi pojavi sredi verske brezbriznosti, ki vlada po svetu, in strastne protivnosti proti katoliški veri, katere prevladuje v nekaterih državah.

Molitev za Rusijo. Ena izmed najbolj gorečih želj papeža Pija XI. je spreobrnitev Rusije. V Rimu je bil pred leti ustanovljen Ruski zavod, ki se v njem vzgojujejo bodoči misijonarji za Rusijo. Ko bo prišel čas za to, bodo pohiteli kot oznanjevalci Kristusove vere in cerkve v Rusijo. Ker to sedaj še ni mogoče, je treba biti Rusiji v pomoč z molitvijo in žrtvami. Tem bolj je to potrebno, ker je Rusija središče, ki se iz njega širi brezboštvo po svetu. Iz ljubezni do Ru-

sije, pa tudi do lastne domovine moramo svoje molitve in žrtve za Rusijo pomnožiti in poživiti. V to svrhu je sv. Oče odredil, naj molitve, ki se opravljajo po sv. maši, veljajo temu namenu. Zadevo Rusije je sedanji papež izročil zlasti sv. Tereziji od Deteta Jezusa. V Lisieux-u, kjer je grob sv. Terezije, je organizirana prava križarska vojna molitev, sv. maš in obhajil za Rusijo. Neki švicarski duhovnik je sprožil misel, naj bi se te križarske vojne udeležili tudi otroci. Ta predlog so odobrili razni škofje in tudi sv. Oče. V mnogih krajih so določili 8. maj, ki je dan prvega sv. obhajila sv. Terezije, kot dan skupnega obhajila otrok. To se je v jako obilnem obsegu zgodilo zlasti včerajšnjega dne, ko se je obhajala 50letnica prvega sv. obhajila sv. Terezije. Nedolžne otroške duše so ta dan darovale sv. obhajilo za svoje obžalovanja vredne tovariše in tovarišice v Rusiji, ki trpijo veliko telesno, pa še večjo duševno stisko. Iz stotisočev mladih src je ta dan kipela molitev proti nebesom: »Zveličar sveta, reši Rusijo!«

Usmilite se revnih otrok!

Škofijski odbor KA v Mariboru je razposlal župnijskim uradom v bližini mest sledečo prošnjo:

Preč. župnijskim uradom!

»Prositate in se vam bo dalo; iščite in boste našli; trkajte in se vam bo odprlo« (Luk. 11, 9).

S tem Kristusovim zagotovilom začenja odbor svojo prošnjo. Gre za revne mestne otroke, ki bodo imeli žalostne letne počitnice, če se jih ne usmilimo.

Predlanskim je škofijski odbor z Vašo pomočjo in po dobrotljivosti našega kmečkega ljudstva spravil okrog 300 mestnih revnih otrok na počitnice. Vse se ni izteklo tako, kakor bi želeli, v splošnem pa so bili zadovoljni tisti, ki so imeli otroke na počitnicah, in otroci, ki so bili na počitnicah.

Odbor Vas prav lepo prosi, priporočite zadevo s prižnic. Razen tega stopite k premožnejšim župljanom in jih prosite, naj vzamejo vsaj enega mestnega otroka na počitnice.

V slučaju, da bo imela akcija uspeh, blagovolite odboru (Tajništvo KA v Mariboru, stolno župnišče) sporočiti do konca maja, koliko otrok bi lahko šlo v Vašo župnijo.

Tem potom se obrača odbor tudi na vse druge župnijske urade lavantinske škofije in sploh na vse one, ki jim Bog tudi v teh te-

žavnih časih daje toliko, da bi mogli poleg svoje družine skozi dva poletna meseca prehraniti enega (ali dva) revnega mestnega otroka.

Gospodje dušni pastirji, prav toplo priporočite zadevo svojim vernikom! Vsi pa, ki ste pripravljeni sprejeti na počitnice mestne revne otroke, ki jim često primanjkuje tudi trdega kruha, sporočite to domačemu g. župniku ali Tajništvu KA v Mariboru, stolno župnišče.

Bodimo usmiljeni, ako hočemo, da bomo tudi mi deležni usmiljenja!

Maribor, dne 27. aprila 1934.

Jerebič Franc I. r., predsednik,

Kolenc Franc I. r., tajnik.

Vsem slovenskim gospodarjem!

Pogorelci v Sp. Pleterjih doživljamo najtežje trenutke, stoječ ob razvalinah svojih rodnih hiš.

Ogenj je gospodaril nad vso našo vasjo. Silen veter je tako gnal ognjene zublje, da so se vžigale zidane in z opeko krite hiše. Ostalo je razpokano zidovje, lesena s slamo krita gospodarska poslopja so povsem zginila.

Kakor smo potrebni pomoči, vendar hvalimo neizmerno srečo, da smo bili zavarovani, nekateri tudi za premičnine. Tako imamo pogum upati, da ne bomo zgolj v breme javnosti, kot naši sotrpini v Mihanovcu pri Čakovcu, kjer so bili od 107 le 4 zavarovani. Obžalujemo le, da nismo zavarovali tudi živine, katere je 24 glav poginilo, ker se je v zidanih in obokanih hlevih za-dušila.

Naši Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani se tem potom iskreno zahvaljujemo za hitro in pošteno cenitev, vsakega slovenskega gospodarja pa po prestani bridki preizkušnji opozarjamo:

Zavaruj vedno vse svoje zgorljivo imetje. V hudem ognju nič ne ostane. In ko izbiraš, odloči se za našo domačo Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, ki ti bo tako kot nam in še neštetim drugim v uri najtežje preizkušnje pomogla.

Spodnje Pleterje, dne 28. aprila 1934.

Drevenšek Janez in Marija, Matevžič Matija, Jurič Jožef, Napast Martin, Planinšek Jera in Roza, Medved Martin, Klajnshek Anton, Beranič Lovrenc ter Pinter Matija.

Nesreče.

Nenadna smrt vzglednega mladeniča. Hud udarec je zadel obče priljubljeno in daleč znano družino Radej iz Senovega pri Rajhenburgu. 17letni domači sin Franček je bil zaposlen v Radejevem vinogradu na Kamnu pri Koprivnici s popraviljanjem škarpe. Nenadoma je fanta podsulo kamenje tako nesrečno, da so z največjimi napori odkopali že mrtvega. Rajni je bil desna ro-

ka Radejeve hiše, določen za gospodarja. Fantov, kakor je bil Franček, je malo. Bil je izredno nadarjen, duša fantovskih katoliških organizacij rajhenburške župnije, delaven in sploh v vsakem oziru vzor mladeniča, ki je kaza že v fantovski dobi z vsem svojim življenjem, da bo vreden naslednik svoje ga dobrega očeta in naprednega gospodarja g. Jožefa Radej. Nenadna zguba take opore in ponosa, kakor je bil blagopokojni Franček, je za Radejevo hišo najhujši udarec, katerega zamre ublažiti le neomajeno zaupanje v božje vodstvo in božjo tolažbo in pomoč. Blagega in nezabnemu Frančku svetila ve-

čna luč, žalujoči Radejevi rodbini naše iskreno sožalje!

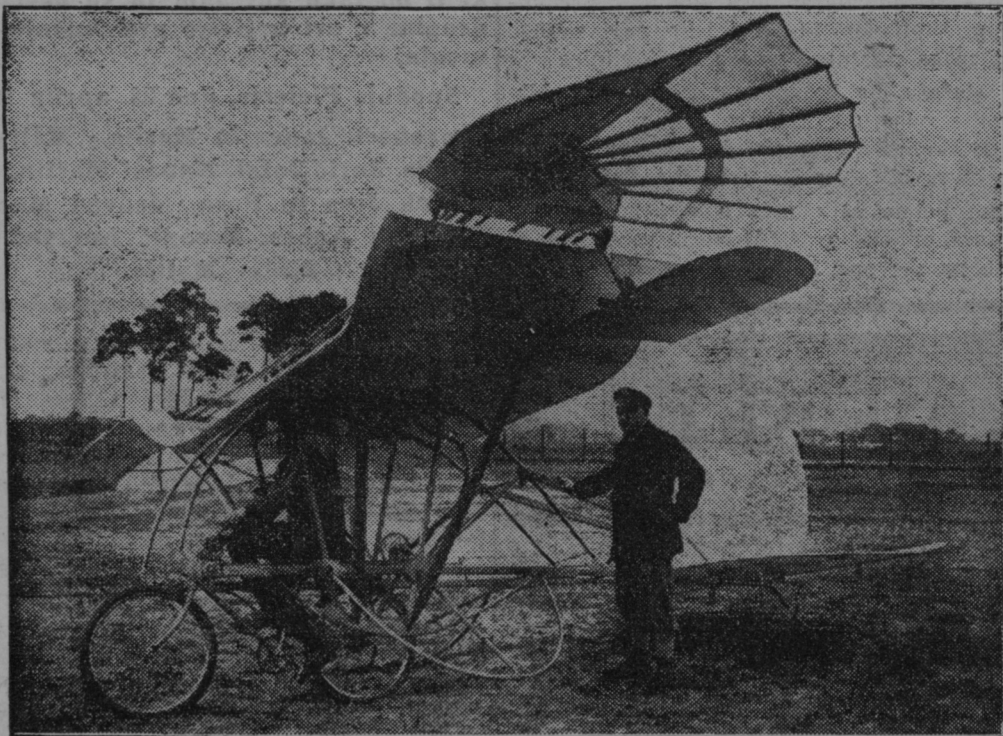
Že zepet ubogi pogorelci! V Rošnji v župniji Št. Janž na Dravskem polju, ko so ljudje že počivali, je izbruhnil požar na domačiji posestnika Janeza Kaca in mu je napravil škode 40 tisoč Din. Nadalje je upepelil ogenj domove: Marije Bandur, Janeza Hriberšek ter Alojzija Gorinšek. Škodo cenijo na 100 tisoč Din. Gasilci so preprečili, da ni pogorela cela vas. Omenjene požare je povzročila sigurno požigalčeva roka.

Nevarne opeklino je dobil 16letni vajenec Ivan Plohl v Ptuj. Po glavi se mu je razlila polna posoda stopljenega svinca.

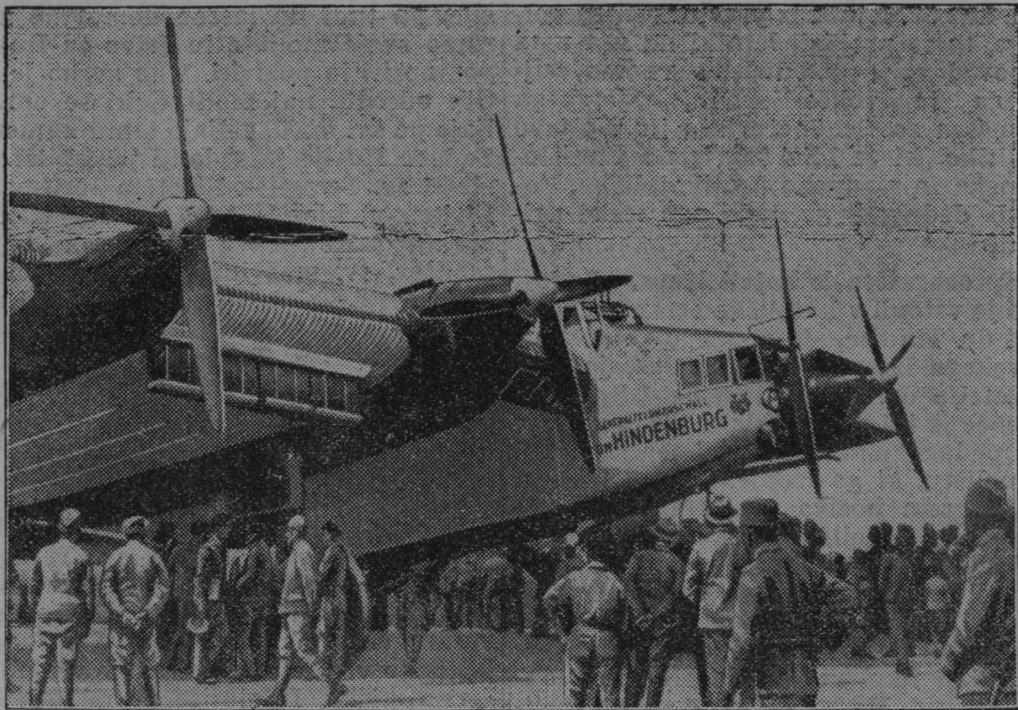
Požari v okolici Ptuja. V Podložju pri Ptujski gori je uničil požar gospodarsko poslopje in stanovanjsko hišo posestniku Otonu Gojkoviču. Obstoja

V Zedinjenih ameriških državah je vse na nogah, da bi prijeli najbolj proslulega bandita in morilca I. Dillingerja. Na sliki vidimo strojne pištole in karabinke, katere je ostavil lopov po pobegu iz hotela.

Nemški policist Karl Lindermann je izumil leteče dvokolo.

Štirimotorno nemško letalo »Hindenburg« je obiskalo te dni Beograd.

sum na požig in škoda znaša 25 tisoč Din. V Župečji vasi je pogorel posestnik Jakob Sardinšek in v Senčaku, občina Juršinci, je pogorelo gospodarsko poslopje, ki je bilo skupna last posestnikov Franca Pinteriča in Franca Rojhta.

Posestnik pogorel. Francu Šoriju, posestniku na Polenšaku blizu cerkve, je uničil v noči podtaknjen ogenj stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje. Škoda znaša 60.000 Din, zavarovalnina je neznatna.

Šolar se ubil pri nabiranju šmarnic. 13letni Tonček Simončič, sin čevljarja na Veterniku nad Kozjem, se je podal po pouku v šoli nabirat šmarnice. Na strmeh hribu je dečko spodrsnil, padel 100 metrov globoko čez škarpo in obležal mrtev.

Ogenj uničil šest poslopij. Med viharjem in točo je udarila v vasi Rakitno za Krimom pri Ljubljani strela in ogenj

je uničil šest poslopij. Zavarovalnina 3 posestnikov pogorelcev nikakor ne krije resnične škode. Rakitno je obiskal lani marca hud požar.

Požar je upepelil sredi vasi Borovnica na Kranjskem dva kozolca in skedenj. Poslopja so bila takoj v objemu plamenov, ker so bila krita s slamo. Gasilci so ogenj omejili. Pri gašenju se je hudo poškodoval Anton Čuk, ki je padel s strehe.

Pomožni skedenj posestnika I. Kordeža, po domače Dobrovnika, v Prevaljah je upepelil ogenj s krmo vred do tal.

Usodepoln padec pod voz. Franc Poljšak, posestnik z Malega Kuma pri Št. Jurju pod Kumnom, se je peljal po les. Med vožnjo je padel pod voz in mu je zlomilo desno nogo.

Smrtonosen udar strele. Dne 2. maja je razsajala po okolici Grosuplja na Dolenjskem nevihta s točo. V Velikem Mlačvem je med neurjem udarila strela v hišo Janeza Rozmana in ga ubila.

Ogenj v Št. Vidu pri Stični je upepelil pri Korenu hlev in skedenj.

Razne novice.

Dijaški kuhinji v Mariboru so poslali: Regljaški klub »Pondeljkarji« 500 Din; svati na gostiji Greif-Šmirmaul v Framu 176 Din; F. Anžel, posestnik v Terbegovcih, kot volilo pokojne Kovačičeve Ivanke 25 Din. Vsem izreka odbor najtoplejšo zahvalo!

Klobuke za birmance in botre kupite najcenejše pri klobučarju Franc Berniku v Mariboru, Trg Svobode, med gradom in frančiškansko cerkvijo. 407.

Velika izbira manufakturnega blaga v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica 15. Naši kupci dobe koledar »Slovenskega gospodarja«.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Černič. 867

Obžalovanja vredni slučaji.

Obesil se je v zaporni celici. V noči na 1. maj so dobili v Valenčakovi trgo-

vini na Vranskem 39letnega kovaškega pomočnika Schwarz, ko je hotel kra-
sti. Uzmoviča so zaprli orožniki in pri
zasišanju je izpovedal, da je napravil
poprej trikrat trgovcu Valenčaku neza-
željen obisk. Schwarz so našli koj zju-
traj po aretaciji v zaporni celici obeše-
nega z naramnicami na železno mrežo
celičnega okna.

**Obsodba radi zastrupljenja prevžit-
karja.** Dne 30. aprila je obravnavalo
celjsko okrožno sodišče slučaj umora
deda in prevžitkarja in so se zagovarja-
li 19letni Jožef Fakin, njegov 16letni
brat Franc in starši obeh: 46letni Ant.
Fakin in 44letna Antonija Fakin iz Dro-
žanja pri Sevnici. Obtožnica pravi, da
sta Fakin Jožef in Franc dne 15. dec.
1933 v Drožanju v skupnem naklepu in
po zrelem prevdanku usmrtila svojega
deda Fakina Jožefa s tem, da sta mu
dala v zavžitje krompirjevo juho, kate-
ri sta primešala strup. Fakin Anton in
Antonija sta v letu 1933 v Drožanju na-
klepoma zavedla Fakina Jožefa in Fa-
kina Franca, da sta storila navedeno
kaznivo dejanje. Zgoraj navedenega
dne sta bila Fakin Jožef in Franc spo-
znana kot kriva in sta bila obsojena:
Fakin Jožef na 15 let robije, Fakin Fran-
c pa odda v zavod za poboljšanje. Fa-
kin Anton in Antonija sta bila radi po-
manjkanja dokazov oproščena obtožbe.

Obsojen radi uboja tasta. Ljubljanski
kazenski senat je obsodil dne 2. maja
32letnega posestnika Franca Preskarja
iz Velike Lašne pri Kamniku. Omenje-
ni je bil obtožen, da je letos dne 17. ja-
nuarja umoril svojega tasta Mat. Pod-
bevška. S sekuro mu je razmrcvaril lo-
banjo in je udarjeni umrl vsled otrpne-
nja možganov. Obtoženi je dejanje pri-
znal, izgovarjajoč se na razburjenost,
ker je vladal doma radi tasta pravi pe-
kel. Franc Presker je bil obsojen radi
uboja na 5 let ječe, ker se senat ni mo-
gel prepričati, da bi označil obtoženče-
vo dejanje za umor, pač pa za uboj.

Vrat si je prerézal in izkrvavel dne
3. maja v Ljubljani na Poljanski cesti
mestni delavec Janez Jaklič.

Komaj 21letni roparski morilec. Dne
5. maja so našli s kladivom ubitega
66letnega posestnika Jakoba Gantarja
iz Sinje gorice pri Vrhniki. Umorjeni
je stanoval čisto sam na samoti ob dr-
žavni cesti Vrhnika — Ljubljana. Ro-
parski morilec je 21letni kolarski va-
jenec Rud. Mesec iz Zaplane nad Vr-
niko, ki je že pod ključem in je priznal,
da je starca ubil s kladivom, s katerim
mu je prizadjal na glavi 12 ran. Po
umoru je vzel Gantarju kolo in ga šel
prodajat.

★

Razno iz Prekmurja.

Žizki. Dne 26. aprila t. l. je na tehniko ljub-
ljanske univerze položil državni geodetski iz-
pit g. Matija Horvat, doma iz Žizkov pri Čren-
sovcih. Mlademu geometru iskreno čestitamo!

Turnišče. Praviijo, da nesreča nikoli ne po-
čiva, kar je deloma res. Tudi pri nas sta se
pred enim dobrim tednom zgodili kar dve ne-
sreči. Prva g. Štefanu T., posestniku iz Tur-

nišča. G. Štefan je vozil iz gozda vejevje-šibje.
Vsled slabe poti pa se mu je prevrnil voz in
ga oplazil po nogi. Sreča v nesreči je bila, da
mu je voz dosegel le konec noge; kajti če bi
mu padel nekoliko višje, bi mu nedvomno zlo-
mil nogo ter bi tako postal večno hrom, kar
bi skoraj onemogočilo življenje njegovi dela-
nezmožni ženi ter vnukom, ki so vsi odvisni
od truda njegovih rok; kajti njih oče je moral
vsled nesreče v prerani grob. G. Štefanu, ki še
začasno ne more popolnoma normalno hoditi,
želimo skorajšnjega okrevanja. — Druga pa
fantu Jožefu Z., sinu uglednega čevljarkega
mojstra. Tudi on, kakor večina fantov, ima
navado, je šel po napornem dnevnem delu v
trgovino, da se malo porazgovori s svojimi to-
variši. V trgovini so fantje prosti skrbi in de-
la, in si z raznimi šalami preganjajo dolgčas.
Toda sedaj njihov »hec« ni ostal brez posledic.
Igrali so se namreč tudi z na pultu ležečim
flobertom, misleč, da je prazen. To nepremiš-
ljeno igranje z orožjem pa je zahtevalo za žr-
tev mladega fanta Jožefa. Proti njemu ga je
naperil eden izmed fantov ter ga sprožil. Ker
je bil flobert nabit, vsled tega je bil tudi Jožef

Zračni promet na progi Berlin—Varšava, ki traja 2 uri in 40 minut.

Zver v človeški po- dobi.

V Indiji v Haidara-
badu je zaprla policija
bogatega človeka, ki
je spravil tekom 6 let
na nepojasnen način
s tega sveta 11 žensk
v starosti od 35 do 40
let. Morilec je posedal
45 km od Haidarabada
svojo vilo povsem na
samotnem kraju. Pod
pretvezo ljubezni je
zavabljal žrtve v vilo,
iz katere ni uspel po-
beg nobeni, izvzemši
dvanaajsti. Lopov je
pritegnil nase ženske
iz bogatejših slojev, ki
so se podale v smrtno
past v bogatem naki-
tu, katerega pa mori-
lec ni po smrti zadav-
ljenja prodal, ampak
ga je skrbno hranil.

Januš Golec:

18. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Cetrto nedeljo je priklopinil k meni na trg dolgo-
peti potegon — fardoški konjar. Povabil me je, da bi
izpraznil na gospodovo željo v župnišču celo brento.
Nič zavrata ne sluteč, sem mu sledil v pivnico, kjer
sem stresel kostanje v lesen polivač. Ko je bila bren-
ta prazna, je odskočil hlapec k vratom in obrnil
ključ — — —

Petero ran Križanega in vsi sveti, izza visoke
kadi je stopil predme s korobačem v roki trški berič.
Pogledal me je pošastno ko sam ljúti vrag, me na-
hrulil po pasje in me začel hladiti s korobačem po
dolgem in počez, kakor bi pral hodno štrenjo. Pod
udarci sem se zgrudil na kolena, povzdignil roke in
prosil za božjo voljo milosti. Klečečega me je pograbil
za pas in me žnoral po zadnjici, kakor bi mlatil po
praznem podu. Roka se mu je utrudila. Moral je od-
nehati in menil na glas, da udarci nikakor niso ce-
lotna kazen za prazno kostanjevo jezičje!

S fardoškim hlapcem sta me zvezala. Berič mi je
porezal gumbe na hlačah, da sem jih moral braniti
pred popolnim pobegom z uklenjenim rokami. V ve-
rigah sta me gnala na posmehi celega trga na občino,
kjer so že čakali name župan in vojaki-dragonci.

Župan mi je držal dolgo pridigo. Zaključil je svo-
je nauke z obsodbo: Ti veržejsko ničvredno seme!
Že v mladosti goljufaš, kak lopov bi šele pogнал iz
tebe v moški dobi. Spadaš ven iz poštene družbe in
prideš med cesarske, ki bodo vate nagnali s palico
poštenost. Tamle že čakajo dragonerji, ki te bodo
odpeljali med grencarje, da boš lahko sleparil Turke
s praznim facjem!

Vse moje mile prošnje so bile bob v steno. Ko-
njiki so me vrgli kakor kakega psa v verigah na voz
in z Bogom Mursko polje! Na vozu sem premišljal:
Kako in kaj bo odslej s teboj, ubogo veržejsko paro?
Če me je korobačil ljutomerski berič, kaj šele bodo
počenjali z menoj hrvaški dragonerji!

Moram reči, da je bil pandur v Ljutomeru zlodej;
meni čisto neznan Hrvat pravi — angeli! Kmalu za
Ljutomerom so me zvezali. Dali so mi jesti in piti

meč rebra zadet. Odpeljali so ga takoj k zdravniku in ker mu ta ni mogel najti kroglice, so ga drugi dan odpeljali v bolnico v M. Soboto. Upajmo, da bo fant kmalu zdrav. Ta nesreča pa naj služi fantom v pouk, da se z orožjem ni dobro igrati.

Beltinci. Na koncu preteklega meseca je bilo na naši postaji kaj živahno. Bil je namreč dan eksporta živine. Toda to nalaganje tokrat ni poteklo brez posledic, nesreče. Mlada živina, večinoma biki, ki je bila dolgo zimo zaprta v zatohlih hlevih, se je v prosti naravi, na potu na postajo, zelo razživela, da ne rečem zdijala. Nesreča se je zgodila dvema korenjaškima gonjačema, ki sta prignala kaj lepi živali. Bila sta menda iz Turnišča. Tik na postaji, ko sta bili živali že stehani in sta ju omenjena gonjača gnala v vagon, sta živali odrekli pokorščino ter se hoteli dalje veseliti proste

narave. Skočili sta in hoteli pustiti gonjača sama. Toda mlajši ni izpustil, ker ni mogel, imel je namreč verigo zavito okrog roke, kar bi ga lahko stalo življenje, vsled tega sta živini padli z njim vred iz 1 metra višine. Pri tem padcu si je večji bik, ki je padel na glavo, izbil rog skupno s kostjo in nekaj časa mirno obležal. Kupec ga vsled tega ni maral vzeti, češ, da dolge poti ne bo prestal. Pozneje se je omeščal, ker ga je živinozdravnik potolažil, a izplačal ga ni. Plačal ga bo pozneje, če je srečno in živ prišel na mesto svoje smrti, mislim seveda bika. Gonjaču se ni zgodilo nič hudega, ker je padel poleg živali in višina ni bila baš velika.

Črensovci. Po službeni potrebi je zapustil našo orožniško stanico kaplar g. Kračun. Premeščen je v Gornjo Radgono. Naj se na novem mestu dobro počuti!

DRUŠTVENE VESTI

Tudi ženske se morajo politično udeleževati.

Pretekli mesec je bil v Rimu kongres Mednarodne katoliške ženske zveze. Vršilo se je večje število predavanj o sodobnih vprašanjih, katera zanimajo tudi ženski spol. Posebno obširno se je razpravljalo o tem, kar spada med glavne naloge, ki jih ima izpolniti katoliško ženstvo: o krščanski vzgoji mladine. V to svrhu so se udeleženkam kongresa raztolmačila in priporočala načela in smernice, ki jih podaja papež Pij XI. v svojo okrožnici o krščanski vzgoji. Udeleženke kongresa je v posebni avdienci sprejel sv. Oče. V nagovoru je pohvalno poudaril, da kaže katoliško ženstvo v svojih socialnih prizadevanjih tistega pristno krščanskega duha, ki mora biti z njim prešinjena katoliška akcija. V teh prizadevanjih ne smemo zanemariti telesne blaginje tistih, kojih duše hočemo osvojiti. Poleg socialnega dela, tako je s poudar-

kom naglasil sv. Oče, je treba od katoliških ženskih zvez tudi zahtevati političnega udeleževanja. Ne misli pri tem na strankarsko ali malenkostno dnevno politiko, marveč na tiste velike politične linije, ki jim je cilj splošni blagor in ki zajamčujejo svetost družine, krščansko vzgojo mladine, pravice cerkve in svobodo vesti. V tem višjem smislu ne smejo ženske zveze in njih članice: krščanske žene, nikdar nehati voditi dobro politiko v skupni blagor.

*

Ljutomer. To nedeljo dne 13. maja vprizori naše prosvetno društvo Ljudska čitalnica v

dvorani Katoliškega doma izvirno slovensko delo Ivana Cankarja »Hlapec Jernej in njegova pravica«, v dramizaciji Milana Skrbinška. To je pretresljiva zgodba vseh trpečih, od dela upognjenih, ki iščejo pravice tega sveta. Pridite in pogledite! To bo praznik vaših žuljevih rok in vašega znoja. Predstava se prične ob pol štirih popoldne. Domačini iposedi vabljeni!

Št. Janž pri Velenju. Naše prosvetno društvo je imelo skupno s sadjarsko podružnico v nedeljo dne 29. aprila v Slomšekovi dvorani prav lepo in dobro uspelo prireditev. Z besedo in pesmijo smo se poslovili od naših fantov, ki so šli — 26 po številu — k vojakom. Društveni moški zbor jim je prav lepo zapel pomenljive pesmi v slovo, g. župnik pa jim je govoril o solnčnih in senčnih straneh vojaškega stanu in jih navduševal, da naj bodo zgled na znotraj in zunaj discipliniranega vojaka, zvestega Bogu in domovini. Vprizorili smo tudi za današnji čas tako pomenljivo igro: »Na dan sodbe«, ki prikazuje na ginljiv način, kako ljubezen premaga sovraštvo. Igra je bila v splošnem dobro podana, zlasti so bili dobri: Cestnik, župan Koman in Marta. Dvorana je bila popolnoma zasedena in je bil gmotni uspeh sadjarske podružnice zelo zadovoljiv. Zahvaljujemo se zlasti Šmarčanom in Šentiljčanom, ki so prišli na prireditev v obilnem številu. V veseli tekmi vadimo in vežbajmo svoje mlade moči, da smo čimprej pripravljeni na žrtve poznejših let. — Naša prostovoljna gasilska četa je v nedeljo dne 6. maja prvokrat obhajala god svojega zaščitnika, sv. Florijana, s skupno sv. mašo in nagovorom ter priredila običajno veselico.

Št. Ilj v Slov. goricah. Kdor dela za blagor drugih, je vreden spoštovanja. Kdor pa celo četrstoletja dela zvesto za vero, narod in domovino, gotovo zasluži hvaležno molitev vernega naroda in domovinsko pohvalo. Šentiljčani tam ob meji so to dvojno na izrazit način skazali dne 1. maja svojemu priljubljenemu dušnemu pastirju g. duh. svetniku Ev.

Vračku ob priliki proslave njegove 25letnice župnikovanja med njimi. Že na predvečer je bila naša starodavna trdnjava praznično oblečena in so zvonovi, topiči in slavoloki mimo vozečim železniškim popotnikom naznanjali začetek izredne slovesnosti ter domačine klicali k prelepi večernici pred župniščem, kjer so godba in petje ter navdušeni pozdravi izražali njihovo veselje, hvaležnost in vdanost. V torek dne 1. maja pa je po celi obsežni župniji dele počivalo ter je ljudstvo v veselem razpoloženju prihajalo od vseh strani kakor na velik praznik in je drugače prostorna cer-

pod resno pretnjo, da bo pri njih dobro. Če bi skušal pobegniti, se bom koj pobratil s smrtjo!

Med dolgo vožnjo od Ljutomera do Karlovca se mi je pridružilo precej tovarišev po silem in prostovoljno. Večina je bila takih mladih fantov, ki so imeli kaj na vesti in so jih potisnili med vojake za kazen.

V Veržeju sem imel opravka s konji, torej sem moral v Karlovcu na konjski hrbet. Izmuštrali so me za cesarskega dragonerja-trobentača. V Karlovcu sem ostal eno leto in nato sem moral za celih pet dolgih let med graničarje. Tamkaj smo se kresali s Turki, ki so silili na vseh koncih in krajih v Slavonijo.

Mož Bog, cele dneve in noči bi vam lahko pripovedoval, kaj vse sem doživel v bojih s Turki. Danes bom preskočil bolj vsakdanjo šaro in zaupal, kako sem se poturčil.

Brž za Siskom ob Kulpi je turška trdnjava Petrinja. Vrgli smo janičarje preko reke. Iznenada nam je padla turška zalega za hrbet, pobila in razkropila našo celo četo. Spoprijela sva se z janičarskim jezdecem. Ohladil me je po glavi do omedlevice; jaz sem

ga pa potipal s sabljo pod rebra, da ni podil nikdar več kakega grenčarja.

V noči po krvavem spoprijemu mi je vrnilo zvest kričanje in vpitje. Zmagovalci so preiskovali pobite tovariše in se prerekali za plen. Otipal sem se skrbno od pet do glave in se uveril, da mi ne manjka nobeden ud. Tik mene je ležal z obrazom proti zemlji od tele moje desnice na smrt zabodeni janičar. Zablislilo se mi je po od udarca razboleli glavi, sam duh božji mi je poslal razsvetljenje. Ne bi bil naštel do deset, že sem bil iz avstrijskega graničarja turški janičar, da bi ne bil sumil nikdo o moji pristnosti. Površno sem zmetal na Turčina cesarske cunje in koj sem bil med ono gručo janičarjev, ki so se pulili za zajete konje. Vsled telesne premoči sem sedel kmalu v sedlu dobrega rjavca in hajdi s Turčini izpod petrinske ravni na Kostanjico.

Tale prehiter prekrst iz kristjana v muslimana se je zdel vojaških običajev neukim Drašovim poslušalcem prenagel. Nekateri so bili celo mnenja, da jih farba stari Veržejec, kakor je potegnil svojčas ljutomerskega fajmoštra in župana s praznim kostanjevim ježičem.

Kot spomin na posamezne ljubice si je pridržal še od vsake po eno rokavico in en komad od obleke. Ženske je pridržal po dva dni v vili. V popolnoma zaprti sobi brez oken je nesrečnice zadržal in kam je spravil njihova trupla, še niso odkrili, dasiravno so prekopali v okolici vile nekaj sto kvadratnih metrov. Dvanaesti ženi, katero si je izbral in zvalil kot žrtev k sebi, je že bil zaupal, kaka usoda je zadelala njene prednice in kako bo z njo. Nekako čudežno in na nerazumljiv način ji je uspel v smrtnem strahu pobeg, nakar je razkrinkala pred oblastjo toliko časa pri-

čev postala veliko premala za vse. Pred župniščem so svojemu ljubitelju g. župniku prelepo zapeli »slavčike naše osnovne šole in do solz sta nas ganila srčkana pozdrava dveh učenk, ki sta hvalila njegovo očetovsko skrb in od nebeškega Mladinoljuba navdihnjeno ljubezen do »vrtničarjev« in do šolske mladine. V izbranih besedah so se poklonile Marijine družbenke svojemu požrtvovalnemu duhovoditelju, kakor že ob 10. in ob 20letnici, tako še posebej sedaj ob začetku srebrnega jubileja svojega obstoja. Kladivarsko odločnost za svoje versko prepričanje in junaško stanovitnost v dobrem pa je pred odhodom v cerkev mladeniško navdušeno povdarjal in obljubljal zastopnik tukajšnjega fantovskega odseka KA. V nabito polni cerkvi nas je mons. Vreže, profesor iz Maribora, v krasnem nagovoru pohvalil za tako lepo izraženo hvaležnost do svojega dušnega pastirja, nam razložil zgodovinski pomen te proslave za narod in cerkev ter nam z različnimi podatki razkazoval veličino 25letnega neumornega jubilentovega delovanja za dušni blagor Šentiljanov, kate-re je z drugimi prebivalci Slovenskih goric služabnik božji A. M. Slomšek za lavantinsko škofijo pridobil in jim oporoko zapustil: »Vrli Slovenci, ne pozabite, da ste sini matere Slave! Naj vam bo drago materino blago: sv. vera in pa beseda materina!« Ob lepo izvežbanem petju domačega zbora in ob navzočnosti g. stolnega počta dr. M. Vraberja, ki je prinesel iskrene pozdrave našega na birmovanju se mudečega prevzvišenega g. škofa Ivana Jožefa, in drugih duhovnih sobratov je g. svetnik opravil zahvalno daritev za sebe in za svoje župljane, v župnišču pa so mu v prelepih razgovorih izražali svojo hvaležnost in presrečne častitke z vročo željo, naj ga ljubi Bog ohrani še prav mnogo let čilega in junaško neustrašenega. Prelepo častitko je poslal tudi naš g. general Maister, ki je bila z zanosom prečitana! Vsem častitkam se pridružuje tudi »Slovenski gospodar«, kateri ima celo kopicico zvestih naročnikov v našem obmejnem Št. Ilju.

Sv. Marjeta ob Pesnici. V ponedeljek dne 30. aprila je mrtvaški zvon z našega cerkvenega stolpa zazvonil tužno vest, da nas je za vedno zapustila naša preblaga sosedinja gospa Antonija Špricaj, nadučiteljeva vdova in po-

sestnica v Vosku. Čez 50 let je vzorno gospodarila na svojem posestvu, bila marljiva in delavna kot mravlja in to še vsa leta v svoji visoki starosti. Čez 50 let je bila vir neštetihi dobrot in uljudnosti, ki jih je rada delila vsem znanim in neznanim, ki so se zatekli pod njeno streho. Dokler je bila zdrava, ga ni bilo dneva, da bi redno zjutraj ne šla svoje ljube in njej svete poti k vsakdanji službi božji v domačo župno cerkev, vzgajala in navajala pa je k taki poti in sploh k krščanskemu življenju vse svoje družinske člane. Bila pa je tudi narodno zavedna in odkrita Slovenka že davno pred vojno, po vojni pa z dušo in telom vneta Jugoslovanka. Izredna je bila tudi njena naobrazba, saj je vsak od-dih uporabila za čitanje knjig, časopisov itd. V sredo dne 2. maja, dopoldne ob 10. uri, smo jo spremili k večnemu počitku. Spominjati se je hočemo v molitvi in prositi Večnega za njen večni mir in pokoj!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Umrli je vrli naš mož Matija Šuman. Predpreteklo soboto smo ga pokopali. Velika množica trškega in tudi kmečkega ljudstva ga je spremljala na zadnji poti. V slovo mu je govoril ob grobu domači g. župnik. Šuman je bil v celem lenarčkem okraju in menda v vseh Slovenskih goricah najbolj znana oseba, ugleden in delaven mož, ki je z lani pri Sv. Juriju umrlim Roškarjem bil velezaslužen naš mož, narednjak, cerkveni mož, neustrašen boritelj, stara, pristno slovenska, katoliška, vrla korenina, poštenjak in neutrudljiv delavec za korist našega ljudstva v vseh društvih, odborih in panogah javnega življenja: cerkveni ključar nad 30 let, skrben in vrli župan dolgo let, sodni čenilec in član okrajnega zastopa dolga leta. Tako zaslužnega moža za ceste in mostove ga ni bilo, kakor poleg Roškarja Matija Šuman. Bil je seveda tudi v krajnih in okrajnih šolskih odborih leta in leta. Pripomniti pa je seveda treba, da je vse te naštetje odbore pomagala rajni Šuman priboriti iz nemškutar-skih v slovenske roke. Zlasti tudi je treba še omeniti njegovo delo na zadružnem polju. Bilo je pri ustanovitvi naše narodno-katoliške posojilnice in je v njej deloval prav skrbno in vestno skozi vseh 47 let. Več let je bil obenem tudi v okrajni hranilnici. Koliko je rajni Matija v vseh teh odborih storil dobrega

Sv. birma.

Knjižica, ki pouči botre in birmance, kako se je ravnati pri sv. birmi, se dobi za Din 3.— v knjigarnah

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU.

z nasvetom in dejansko za blagor našega naroda! Bil je namreč rajni Šuman odločen in neustrašen in se v boju za pravice ni ustrašil nobenega nasprotnika, tudi gosposke suk-nje ne. Zlasti v boju za cerkev in vero vnet zagovornik, kot narodnjak slovenski pa naravnost občudovanja vreden junak. Vsakemu je povedal brezobzirno, kar mu je šlo. Gotovo dokazuje ime »mali papež« dovolj, kako zelo nevaren je bil raznim nasprotnikom, da so mu naredili tak priimek. Neutrudljivo je delal kot podnačelnik še do zadnjega tedna v naši posojilnici star čez 73 let. Iz drugih odborov so ga ~~izbrinili~~ izbrinili, Šuman je bil na zunaj na prvi pogled bolj neuljudna in raskava skorja, a srca je bil g. Matija blagega in zlatega. Opešal je slednjič tudi on, ki nam je težke dneve današnje kri-ze lajšal in slajšal s svojo nepremagljivo šegavostjo in šaljivostjo. Rad je povelel kate-ro iz prejšnjih časov svojega bogatega delcva-nja in jo zabelil z lastno mu kritiko. Spomin je imel izboren, bistrega duha, kmečki ta-lent. Poznal je vsakega po značaju in razme-rah in ga orisal večkrat prav hudoironično-še-gavo s par besedami ali s pregovorom in za-del resnico. Tudi tebe je vse poznalo, blagi Matija, kdo ni poznal »gospoda Šumana« ali kar po domače »starega Šumana«?! Vse ga je poznalo in spoštovalo, tudi nasprotniki. Sla-va takemu možu! Mladina, uči se od takih vzornih mož, marljivega, odločnega, značaj-nega moža nesebične neutrudljivosti za bla-gor obči, cerkve in domovine. Tebi pa nepo-zabni spomin, preljubi Matija Šuman, vedna hvaležnost za zgled in delo Tvoje! Sladko spavaj v zemlji slovenski do srečnega svide-nja! Zbogom! Slava Ti!

Negova. V torek dne 24. aprila je zaprl svo-je trudne oči najstarejši faran negovske žup-nije, blagi starček Jakob Sattler, p. d. Šafa-ričov, bivši kmet v Ivanjcih. V treh mesecih

krito zver v človeški podobi.

Izredna darežljivost.

Obiskovalcem velikega londonskega gledališča v Croydonu se je nudilo te dni izredno presenečenje, s kakoršnjim se ne more ponašati najboljši režiser. Ko se je dvignil zastor, je stopil na oder gospod, ki je označil občinstvu, da prosi tujec gledalce, naj mu dovolijo, da podari v gledališču vsakemu majhno darilo. Vsi navzoči so bili prepričani, da gre za kako inozemsko potegavščino. Naenkrat se je pojavil neznanec, ki se je predstavil kot gospod John Rodney iz Čikage in je imel na navzoče naslednji na-

Drašek se je obnesel za svojo verodostojnost in trdil s povzdignjenim glasom:

»Vi hribovski kolovrati, mislite, da so bili oni bosanski janičarji res pravi Turki nekod iz Arabije. Poturčeni Bosanci, ki turščine niti znali niso. Navadni roparji hrvaške govornice kakor mi grencarji. Le tu in tam je vrnil kateri v pogovor onega Mohameda in njihovega nebeškega Alaha. S plenom so oddrveli izpred Petrinje v Kostanjico in jaz iz radovednosti z njimi. Živi zlodej se ni zmenil ali sem Osman, Ahmed ali celo sam Mohamed! Glavno je bilo, da sem tičal v janičarski preobelki, imel dolge mustače in se drl iz polnega grla kot človeške krvi pijan tolovaj.

Iz Kostanjice smo jo ubrali v Novi, od tam v Prijedor in ustavili smo se v turški trdnjavi Ključ v Bosni, odkoder je bil privrel moj oddelek v Slavonijo na rop, pokolj in požig.

Niti o spremembi imena mi ni bilo treba razmišljati. Že od rojstva se pišem Husijan. Ne eden Turčin v Ključu ni povedal tako po turško se glasečega imena, kakor jaz — Veržejec! Krstnega patrona Andreja sem zamenjal z Ahmedom in no — Ahmed Hu-

sijan, mar li še hočete kaj bolj pristno mohamedanskega!

Radi izurjenosti v trobentanju sem bil kmalu po prihodu v Ključ na dvoru tamošnjega poveljnika Omer age. Dobri Omer aga je bil ravno tako islamski Hrvat kot jaz veržejski musliman. Najrajši je poslušal, če sem mu zatrobil katero slovensko. Omerjeve konje sem nadziral, varil gospodarju črno kavo, katere nobeden od vas okusil ni in ne bo, in njegova ušesa sem gladil s slovenskimi vižami.

Lepega dne me vpraša gospodar: »Ahmed, kako ti ugajata Ključ in moj dvor?«

»Hm,« sem odgovoril: »Vse bi še bilo, če bi se ne drl oni prokleti muezin (turški cerkovnik) po trikrat na dan tako dolgo z minareta (mohamedanski zvonik) in plašil s svojim kričanjem ljubega Alaha.«

»Aga me je pogledal začudeno z vprašanjem: »Kdo zove v tvojem selu vernike k molitvi, če ne muezin z minareta?«

»Glej, aga,« sem mu razlagal: »Ti si musliman iz Ključa, jaz iz Veržeja ob Muri. Oba moliva enega Alaha. Tvoj Alahov prerok je oni Mohamed iz Arabi-

bi izpolnil 87. leto svoje starosti. Kako je bil spoštovan in priljubljen, je pokazal v petek njegov pogreb, katerega se je udeležilo tujbuj nujnemu delu na polju obilno spremstvo. Pokopali so ga v letu 1872 prevzel po svojem očetu lepo posestvo ter si izbral za družico pridno in verno hčerko Koroščeve hiše v Dragotin-kih, sestričino dr. Koroščevega očeta; ž njo je živel čez 50 let v lepi slogi in zadovoljstvu. Blagi pokojnik je bil mož molitve in dela, v hiši je še danes prelepi običaj, da se vsak večer moli sv. rožni venec. Še sedaj v pozni starosti ga ni zadržalo nobeno slabo vreme in grda cesta, da se ne bi udeležil v nedeljo, in mnogokrat pa tudi v delavnik, službe božje v eno uro oddaljeni farni cerkvi. Svetovna vojna mu je vzela sina edinca, kateremu je isto leto nameraval predati domačijo. Ta zguba je zadela njegovo blago ženo tako hudo, da je začela hirati ter šla za ljubljenim sinom. Štiri leta za njo je podlegla srčni hibi hčerka Franica, po materni smrti gospodinja in njegova glavna opora pri gospodarstvu. Vse te udarce usode je sprejemal vdan v voljo božjo ter iskal tolažbe v molitvi in delu. Bil je zgleden katoliški mož in vnet narodnjak, kateri se ni ustrašil borbe za svoje versko in narodno prepričanje v takratni Bračkijsko-Štajercijanski dobi. V njegovo hišo so zahajali samo versko naročni listi. Naročnik »Slovenskega gospodarja« in ud Družbe sv. Mohorja je bil menda čez 50 let. Sedaj je šel po plačilo k svojemu Stvarniku, kateremu je vse svoje življenje vdano in zvesto služil. Njegov zgled naj nam bo v spodbudo in v posnemanje!

Razbor pri Slovenjgradcu. Spomladi vse se veseli, vsaka travica zeleni. Tudi tu pod visoko goro sv. Urške je spomlad prišla, in sicer še dvojna. Po prihodu novega g. župnega upravitelja so se začele šmarnične in razne pevske cerkvene slovesnosti. Tudi cerkveno petje se lepo razvija, odkar se je kupil za poučevanje tega nov harmonij. Za odhod g. župnika je cerkveni pevski zbor zapel lepo poslovilno pesem, lepo sprejemno pesem pa ob prihodu novega g. upravitelja. Škoda je pa dveh požrtvovalnih pevcev, ki morata zapustiti cerkveno petje, pogrešali vaju bomo. Šla sta v vojaško službo. Bog njima daj tudi v tujini mnogo pevskega veselja. V nedeljo dne 29. aprila

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamenih v mehuru, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Možje zdravniške prakse so se prepričali, da se »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

smo čuli v cerkvi celo moški pevski zbor. Lepo je to! Fantje, kar tako naprej po fantovsko, vztrajajte ter se še večkrat tako lepo oglasite! — Spomladi se vse oživi, učitelja v Razborju pa še ni. Naj merodajna mesta kaj ukrenejo.

Cvetkovci. Dne 8. aprila se je vršil pri nas ustanovni občni zbor Kolesarskega odseka v Cvetkovcih, katerega se je udeležilo do 40 članov in 15 članic. Izvolil se je sledeči odbor: predsednik Janžekovič Anton, poveljnik Ozmeč Franc, poveljnikov namestnik Klinec Josip, blagajnik Večerjevič Franc in tajnik Rakuša Anton. Dne 9. aprila smo naredili prvi izlet: Velika Nedelja — Sv. Lenart — Osluševci — Cvetkovci, ki je zelo lepo uspel. V načrtu imamo več izletov, kakor tudi eno dirko. Pozdravljeni vsi kolesarji!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Zvon Marije Bistričke nas zopet vabi in kliče: Pridite in se izročite naši ljubi Materi Bistrički, ki Vam more in hoče pomagati. Romarska procesija gre dne 15. maja ob 12. uri popoldne ob podružnici sv. Duha na Stari gori, vrne se pa dne 19. maja ob petih popoldne. Procesija se vrši po starem običajnem redu. Želeti je, da se te slavnostne romarske procesije udeleži veliko število romarjev, zlasti se naj odzovejo oni, ki imajo veselje do petja, ker na Hrvaškem petje Slovencev zelo ugaja. Pridružite se nam tudi romarji iz sosednjih župnij, posebno iz tistih, ki nimate upeljane procesija.

Velika Nedelja. V teku minulega tedna moramo pri nas ugotoviti marsikatero novost. Dne 1. maja je odšel od nas organist g. Albin Skok. Nastopil je svoje novo službeno mesto v

Prelogu v Medjimurju. Vodil je petje v cerkvi in izven nje v splošno zadovoljstvo vseh faranov. Želimo mu, da uspeva v svojem delu tudi med brati Hrvati. — V petek so odhajali naši mladi fantje k vojaku. Pri tej priliki jim moramo prinziati njihovo resnost ob vstopu v vojaško službo. Vsi so se poslovili od nas trezni, pač tako, kakor se dobrim in poštnim fantom spodobi. Fantje, tako je prav! Vrnite se pa po odsluženi dobi taki, kakoršne vas je odpravila naša slovenska mati! — Na tukajšnjem pokopališču se vršijo zadnje čase grde tatvine. Gotovim ljudem so na poti na grobih vsajene cvetlice. Slehernie izruvajo in si jih presade drugam. Poleg tega pa izginjajo tudi razne vaze, v katerih so prinešene cvetlice. Opazili smo, da so bile cvetlice vržene po tleh in vaz ni bilo nikjer. Kdor to dela, naj taka nečastna dejanja opusti, sicer pa bomo odslej pazili. — Cestar, ki upravlja na banovinski cesti pri Veliki Nedelji, se pritožuje, da so neznani zlikovci obrezali in poškodovali veliko mladih, popolnoma na novo ob cesti vsajenih drevesc. Nekatera debela so tako poškodovana, da se bodo posušila. Zlikovcem so na sledu, a takrat gorje jim!

Ljutomer. Na Krapju pri Ljutomeru je v noči od srede na četrtek prejšnjega tedna nastal ogenj. Začelo je goreti pri Karbovih, narkar se je užgal še sosedov škedenj posestnika Matjaža Babiča. Oba škedenja sta zgorela do tal. Posestniku Janku Karbi je zgorelo tudi mnogo orodja. Gasilci, ki so prišli od vseh strani, so požar omejili, da se niso vnele še stanovanjske hiše in hlevi. Gotovo je zažgala hudobna roka. Za požigalcem ni sledu.

Sitež pri Narapljah. Žalostno so zapeli dne aprila naši bolfanški zvonovi ter naznanili, da je nas za vedno zapustil naš skrbni oče, dober sosed in zvesti naročnik »Slovenskega gospodarja« Jakob Bedenik, star komaj 54 let. To leto mu je prineslo samo trpljenje in neizprosno bolezen. Pa ni obupal. Žena, hčerka in sinovi so mu lajšali zadnje dni življenja s tolažilnimi besedami in so iskali za očeta pomoči, a zaman. Bala žena je zamahnila s svojo koščeno roko iz z ostro koso prerezala nit življenja. Sv. maša zadušnica se je brala dne 27. aprila v podružnici sv. Bolfanka. Tako bil rajni priljubljen, je pokazal pogreb. Marsikatero oko se je zasolzilo jokoj-

je, moj Ropoša iz Veržeja. Tebi kriči v uho ljubega Alaha babji muezin; pri nas na selu vzame trikrat na dan bobnar boben in ta poje po vasi: Ropoša, Ropoša — — trilah — — trilah — —! Veržejski muslimani znamo ob ropotu bobna: Aha, sedaj se treba zateči v molitvi k preroku Ropošu in po njem k samemu Alahu! Ali ni bolj vojaški poziv na pogovor z Alahom na boben, nego konjedersko kričanje obsedenega muezina z minareta?«

Miklavčani so se krohotali na glas, ko so čuli, kako je povzdignil Draša veržejskega »hauptmana« v turškega preroka. Nekaterim pa le ni bilo po godu, da je zatajil krščeni Veržejec brez sile Boga Očeta in njegovega Sina.

Draša je na te pomisleke klical razdražen: »Kaj znate vi, miklavška mahala, kaj je zatajevanje vere! Mar sem li trdil napram agi, da bi bil Ropoša drugi Kristus in veržejski boben — Bog! Turka sem potegnul ter osmešil in ničesar drugega! Na tihem in sam zase sem molil k našemu pravemu Bogu in sem prosil pomoči svojega apostolskega patrona sv. Andreja.«

Komaj in komaj so pregovorili užaljenga Ver-

žejca, da jim je nametal na kratko, kako se je zopet vrnil v krščansko vero.

»Naj bo,« je nadaljeval: »V Ključu sem se pomudil nad eno leto, ko mi pravi aga: Ahmed, dunajsko odposlanstvo se vrača pod našo zaščito iz Carigrada na Sarajevo—Travnik in v Jajcu moram pripraviti jaz za oboroženih spremovalcev. Odpravi se ti z mojim oddelkom v Jajce in počakaj tamkaj, da se priključiš cesarskim. Ubogal sem. Nisem pa spremil Dunajčanov samo do meje Slavonije, namenjen sem bil z njimi kar na cesarski dvor na Dunaj.

V Zagrebu mi je nekaj pošepnilo: Drašek, dolgo že nisi videl Veržeja. Kaj bi bilo, ko bi smuknil najprej v Veržej? Za cesarski dvor in Dunaj boš imel pozneje časa in dovolj prilike. Kakor sem pobegnil od Turčinov ob Savi, tako sem zapustil cesarske v Zagrebu. Na največje začudenje cele veržejske srenje sem se oglasil po dolgih letih pri Ropoševih v Veržeju, kjer se mudim do danes.«

(Dalje sledi.)

Kupujte pri naših inserentih!

govor: »Dane in gospodje! Moj oče je zasluzil kot lastnik gledališča na Angleškem in v Ameriki ogromno premoženje. Meni je zapustil pretežni del svojega imetja. Star sem 59 let in samec. Posedam dovolj denarja za preostalo življenje. Moj oče je zbral bogastvo od posetnikov gledališča in radi tega smatram za svojo dolžnost, vam vsaj nekaj podariti od podedovanega zaklada! Med navdušenim ploskanjem občinstva so razdelili igralci med posetnike svote od 2 šilingov do 5 funtov. Amerikanec je obljubil, da bo na podoben način nastopil po vseh londonskih gledališčih

nega priporočamo v molitev. Svetila mu večna luč! Preostalim naše sožalje!

Rajhenburg. V ponosno Radejevo domačijo na Stari Zidanici na Dovškem, kjer je domovalo veselje in pesem, se je vselila grenka žalost in trpka bolešt. Ponos in nada Radejevih, mladi Franci, je padel v cvetu svojih komaj izpolnjenih 17 let, kakor pade pomladanski cvet pod smrtonosno koso. Padel je kot žrtev nepojmljive nesreče, smrtno zadet od kamna, ki mu je zdrobil prsi in sence ter je izdihnil brez zavesti in bolečin v naročju svoje sestričice Tončke, ki je bila edina priča strašnega dogodka. Nesreča se je dogodila v Radejevem vinogradu na Kamnu. Franci je bil zaposlen z nekaterimi delavci pri popraviljanju škarpe in odstranjevanju skal iz kamnoloma nad vinogradom. Kljub svarilu se je spravil sam nad mogočen kamen, ki se je prevalil nanj in v trenutku strl mlado cvetočo življenje. Nesreča se je dogodila dne 1. maja. Sirla je blaga srca Francijeve matere in očeta, njegovih sester in brata, užalostila vse sorodnike in neštivilne prijatelje Radejeve hiše. Vsi globooko sočustvujemo s težko prizadeto rodbino, ki ji je Vsemogočni poslal tako bridko prizkušnjo. Pokojnega Francija smo pokopali pretekli četrtek dne 3. maja. Bil je to pogreb, kot ga rajhenburška fara še ni videla. Pokazal je, kako veliko spoštovanje in ljubezen goji cela soseska do Radejevih, kako so si vsi domačini iz bližnje in daljne okolice vzeli k srcu tragičen dogodek, pokazal pa je obenem težko žalost, ki je navdala vse, ki smo pokojnega Francija poznali. Veliko je obetal, ne le svojim domačim, še več nam ostalim. S svojim vzgledom in delom je že sedaj v mladosti na začetku svoje poti pokazal, da ima darove in voljo za ustvarjanje višjih dobrin. Že sedaj je bil duša katoliškega fantovskega pokreta v rajhenburški fari, uveljavljal se je povsod s svojo razumnostjo, mladeniškim zanosom, bil pa je tudi vsem vzgled pravega krščanskega fanta. Veliko izgubo smo utrpeli z njegovo smrtjo, ki se ne bo poznala le na Radejevi domačiji, temveč bo pustila zevajočo vrzel tudi drugod. Vse to smo premišljevali, ko smo spremljali pokojnega Francija na zadnji poti od Stare Zidanice do farnega pokopališča v Rajhenburgu. Solze so bile v vseh očeh ob pogledu na pretresljivo žalostno slovo od domače hiše, ko so po žalostinki, ki so jo zapeli pevci pod vodstvom akademika Milka Škobermeta, dvignili fantje krsto svojega druga in prijatelja ter je zavil sprevod med domačimi livadami in njivami po griču navzdol proti cesti, da je Franci še poslednjič jemal sloves od ljubljenskih domačih poljan. Sprevod je vodil pokojnikov stric, župnik Franc Božiček iz Kamnice pri Mariboru, ob asistenci rajhenburških kaplanov Jakoba Zidanška in Stanke Weingerla. Korakali so v sprevodu gasilci iz Rajhenburga in Senovega pod zastavo in z godbo na čelu, ki je igrala vso dolgo pot turobne žalostinke, korakali mladeniči pod svojo novo zastavo, pevci, ki so peli pretresljivi psalm »Usmili se Gospod«, ugledni rajhenburški farani, žene in dekleta, brezkončen je bil ta sprevod, ki so ga zopet ob cestah molče pozdravile stotine ljudi, vsi javni lokali pa so bili v znak sožalja zaprti. V baziliki Lurške Marije se je sprevod ustavil, domači župnik, duh, svetnik Franc Tratnik, je imel peto žalno sv. mašo, nato pa je spregovoril z lece poslovilne besede, pri katerih je bridko zahtela cela cerkev. Nato je vodil g. župnik sprevod na farno pokopališče, kjer so zopet peli pevci, govorila pa sta za domače fante pokojnikov tovariš Abram, za osrednje vodstvo KA pa Mirko Geratič iz Maribora. Belo

majsko cvetje je pokrilo svežo gomilo, ko smo se razhajali žalostni pogrebci, noseč v srcih spomin na dragega pokojnika in sočustvovanje s težko prizadeto Radejevo rodbino.

Iz zagrebške torbe. Kaj pa Slovenci delamo, to bi vas zanimalo. Vsak svoje, to se razume. Čevlje, mize, srajce, kuhamo graški gospodi in ji strežemo, točimo grenkega in sladkega in kislega, mleko in kavo, komandiramo in ubogamo, kdo bi vse naštel. V nedeljo pa se zberemo v cerkev, ne vsi, pač pa precej, tudi v skupnost! Pa nam je sveti Rok postal tako premajhen, da smo se začeli seliti k sveti Mariji, kjer bomo odslej imeli ne samo jutranjo sv. mašo, ampak tudi ob petih popoldne večernice. Sicer je to važno samo za nas, pa naj vse eno zapišem tudi tistim, ki imajo kaj v »zagrebški torbi«, da opozorite svoje ljudi na to! Kar dopisnico v roke, pa pišite svojim v Zagreb, ki morda tega še tu niso zvedeli, in jim bo morda več zaleglo, če piše ata ali mama ali kdo drugi od doma! Le pomagajte, da jih bomo vzdignili in premaknili, zakaj nekateri so trdi kot oni Jelačić, ki že leta in leta stoji na svojem mestu sredi trga in se ne meni ne za golobe, ki ga »kinčajok«, niti za ljudi, ki ga hodijo gledat. — Pa še kaj drugega posla imamo. V nedeljo, poprejšnjo namreč, je imelo društvo slovenskih akademikov »Danica« svoje desetletnico. Prišel je iz Ljubljane prof. dr. Ehrlich, ki je njim in nam marsikaj lepega povedal in med drugim tudi to, da naj si naredimo svojo cerkev in svoj dom. Da, Bog ima denarja veliko, pa ga bomo že kako pripravili od tega, da ga bo dal za nas v prave roke. Lepo, kaj ne! Pa če bomo kaj začeli, bomo pa vedno nosili to zagrebško torbo in nabirali, če bo kdo hotel kaj vanjo vreči.

Iz zagrebške torbe. Rekli smo, da je že suša in res je bila, pa je še, zakaj sedaj smo imeli dežja komaj toliko, da je od kapa priteklo. Je pač vedno kdo, komur lepo vreme bolje služi. Takega vremena si je želel »Velesejem«, ki se pa kljub obilnem solncu ni mogel prav poživiti. Rekli so gledalci, da je premalo videti . . . Pa so poskrbeli kmalu za to, da je bilo »več« videti . . . En oddelek razstave tvori »modna razstava«. Pa ni vlekle! Zato so si domislili: razbrzdana mladež hodi v gledališče zato, da vidi na odru nekaj gole človeške kože, zato so pa tu napravili ta poskus: kopalne obleke in druge, večinoma manj okusne kroje pokazati na živih modelih, to je pa seve nekoliko potegnilo.

Na velesejmu je tudi vinska razstava. Tisti, ki se na dobro vinsko kapljico razumejo, pravijo, da je zrastel najboljši pridelek na slovenskih tleh, pa bo najbrž res to, da ga slovenski vinogradnik zna najbolje spraviti. — Majnik je in z njim šmarnice. Tudi Zagreb jih pozna. Po vseh cerkvah so zvečer dobro obiskane pridige. Tudi takih, ki so »bogaboječi«, je obilo videti v cerkvi. Nekateri so ta mesec »pobožni« zato, ker menijo, da ima Marija pooblastilo, da jih bo pustila v nebo pri »malih vratih«. Mi Slovenci v Zagrebu imamo šmarnice samo ob nedeljah in ob praznikih ob petih popoldne pri Sv. Roku in ne gremo k Sv. Mariji, kot je bilo napovedano, ker so se pojavile neke ovire. Saj nam je Sv. Rok tako lep, Marijo imamo pa gori kar svojo, ki smo si jo morali sami kupiti, ker prejšnjo je njena darovalka odnesla tedaj, ko so dobili »Kranjci« cerkvico Sv. Roka. — »Rokovnjače« bomo videli. Pa to ni kar si boji! Po slovensko in v pravem gledališču. V »malem kaza-

lištu«! Saj vemo, da je Grog Mozolj moder a bolj bo še lepa ta njegova modrost v slovenski besedi na hrvaškem odru, zato vsi z zanimanjem pričakujemo 14. maj, ko bomo imeli priliko videti in slišati zgodbo naše preteklosti in lepe odlomke naše lepe narodne pesmi. Predstavo priredi Slomšekovo prosvetno društvo. — Pa še na binkoštno romanje na Trsat naj spomnim, zato ker bo šel romarski vlak ravno skozi Zagreb. Okrog enih popoldne na binkoštno soboto pride v Zagreb in popelje za 145 Din celo čez morje na otok Krk. Prijave sprejema slovenski duhovnik v Zagrebu, Kaptol 3. Pa le tiste, ki prinesejo navedeno svoto denarja in o pravem času, do dne 14. maja.

Romanja.

Romanje v slovenski Lurd — Rajhenburg.

Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico priredi dne 7. in 8. julija t. l. romanje v slovenski Lurd, v Rajhenburg. Vsi, ki bi se radi udeležili tega romanja, se naj čim prej prijavijo, najpozneje pa do 16. junija, pri odbornicah osebno ali pa pismeno na naslov: Bauman Katarina, predsednica Krščanske ženske zveze v Mariboru, Cvetlična ulica 23, vsako sredo in soboto pa se lahko prijavijo udeleženci v društveni pisarni Aleksandrova cesta 6 I, ki posluje od 8. do 10. ure in od 2. do 4. ure popoldne. Vožnja tja in nazaj stane samo 50 Din. Ob priglasitvi je treba plačati 25 Din. Ostalih 25 Din se mora plačati zvezi najpozneje do 1. julija. Romanja se lahko udeležijo tudi možje in fantje. Pričakujemo od strani Marijinih družb in Marijinih častilcev prav obilne udeležbe. — Odbor.

Romanji, ki običajno vsako leto ob Duhovnem romajo k Mariji Bistrički, se obveščajo, da bo za nje samo ena slovenska pridiga in sicer v četrtek dne 17. maja, popoldne ob štirihi.

Za Binkošti poceni v Ljubljano in nazaj. Na binkoštni ponedeljek dne 21. t. m. se bo na Rakovniku slovesno obhajal praznik Marije Pomočnice. Ako se bo do 10. maja prijavilo zadostno število udeležencev, nameravajo salezijanci naročiti za to priliko posebne vlake, s katerimi se bo mogoče pripeljati v Ljubljano in nazaj za polovično ceno, iz nekaterih krajev pa skoro za tretjinsko. Vlaki bodo vozili v Ljubljano na binkoštno nedeljo popoldne, nazaj pa na binkoštni ponedeljek zvečer. Cene za posebne vlake v Ljubljano in nazaj od postaj: Videm-Krško in vseh naslednjih 34 Din, Grobelno in vseh naslednjih 34 Din, Slovenjgradec in vseh naslednjih (preko Celja) 51 Din, Ljutomer in vseh naslednjih (preko Ormoža) 62 Din. Skupne prijave sprejema salezijanski ekonomat na Rakovniku pri Ljubljani.

Pogled v dobo najvažnejše iznajdbe.

Uvod.

Zahvala za večino iznajdb novejših časov gre po pretežni večini slučaju. Nikakor pa ne smemo z omenjenega stališča presojeti iznajdbe brezžičnega brzojava, ki je plod dolgoletnih raziskovanj. Takrat mladi Italijan Guglielmo Marconi je bil oni mož, ki je zaključil trudapolna dela Wilkinga, Zicklerja, Preeceja, Streckerja, Edisona in Brauna.

Vrednosti Marconija nikakor noče-
no zmanjšati s trditvijo, da je bil baš
on vršilec oporoke nekaterih njegovih
duhovitih prednikov, ki so pred njim
delovali in učili. Zamisel: brez žice
pošiljati po zraku s pomočjo elektrike
vesti, je bila tedaj, ko se je rodil Mar-
coni, že stara 21 let.

Kratek življenjepisa in prvi poskusi.

Marconi se je rodil 25. aprila 1874 v
Griffone pri Bologni kot sin bogatega
poljedelca. Končal je gimnazijo in vi-
soko šolo v Bologni. Bolojniški profesor
Righi, ki je spoznal tehnične zmožnosti
mladega Marconija, ga je pregovoril,
da se je začel ukvarjati z že znani-
mi poskusi, katere bi naj nadaljeval
ter izpopolnil.

Prve poskuse je pričel na očetovem
posestvu v Griffone od 1895 do 1897,
ki so rodili popoln uspeh. S 23. letom
je spoznal Marconi po poznejšem last-
nem priznanju, v čem da obstoji bist-
vo brezžične. brzojavke.

Že ob pričetku poskusov je bilo zna-
no Marconiju, kar je trdil leta 1853
Anglež Thomson in je leta 1857 doka-
zal Nemeč Helmholtz, da nastanejo v
žicah za brzojavno pošiljko posebni
valovi. Ta nauk je bil prvotno le teo-
retičen. Praktičen dokaz za to je do-
prinesel Federssen, kateremu je uspe-
lo, da je s pomočjo ogledala to valova-
nje ujel ter ga predočil.

Nekaj let pozneje je odkril Rus Po-
pov anteno. S tem je bila sicer nadalj-
na pot zavržena, a poskusi niso bili
nič kaj zadovoljivi. Lahko so oddajali
valove in jih sprejemali, a le na raz-
daljo nekaj metrov. Tudi Marconi ni
mogel preko omenjene neznatnosti.

Dalje sledi.

Še razno iz Prekmurja.

Dolnja Lendava. Fantje Katoliške akcije iz
Črensovec so nameravali vprizoriti v soboto
dne 5. t. m. pri nas v dvorani hotela »Krona«
igro. Vsi smo se veselili gostov, ki bi jih pri-
peljal naš bivši kaplan g. Bejek. Obisk je bil
zelo lep. Pa so nastopile gotove osebe iz Len-
dave in z vso silo nasprotovale nameri Čren-
sovčanov. Nekateri sicer ne razumejo takega
nastopa nekaterih oseb, toda kdor jih pozna,
tisti je kaj takega pričakoval. Lep hotel »Kro-
na« so prekrstili v krčmo. Sicer so pa tudi
»boljši« ljudje imeli shode po krčmah. Ker
so prišle vmes tudi druge ovire, je gostovanje
preloženo na poznejši čas. Ko se bo v Lendavi
zvedelo, da gotove osebe nasprotujejo goso-
vanju, bo to najboljša reklama za sijajen ob-
isk.

Hotiza. Hotizanci smo ostali brez duhovnika.
Pred 10 leti je naša ekspozičura dobila duhov-
nika, ki nam je bil zelo potreben, saj imamo
do farne cerkve skoraj 10 km čaleč. Naša vas
z 800 prebivalci je sama vzdrževala teh 10 let
duhovnika in oba naša gospoda Tivadar in
Zadravec sta se med nami dobro počutila in
otroško radi smo ju imeli. Naše ljudstvo da
vse za duhovnika, nobenih izdatkov mu ni
žal, da ima v svoji sredi le duhovnika. Pa po-
toložiti se moramo, obljubljeni nam je, da do-
bimo z julijem zopet duhovnika, ki ga vsi ne-
širpno pričakujemo in upamo, da bo med na-
mi lahko shajal.

Poslednje vesti.

Politične novice.

Naš zunanji minister B. Jevtič se je pri-
peljal dne 7. maja v bolgarsko prestolico v
Sofijo, kjer je bil navdušeno sprejet. Ob pri-
liki prvega obiska našega zunanjega ministra
po vojni v Sofiji bo prišlo med našo in bol-
garsko državo do trgovinske pogodbe, ki bo
političnega in gospodarskega pomena.

**Nevarno je obolel predsednik nemške repu-
blike maršal Hindenburg.**

Poljski zunanji minister Beck je odpotoval
dne 7. maja v Bukarešto.

Novice.

**Občni zbor Kmetijske podružnice za Maribor
in okolico** se vrši v nedeljo dne 13. maja, ob
10. uri dopoldne, na Vinarski in sadjarski šoli
v Mariboru. Pozivamo člane, da se v čim več-
jem številu udeležijo občnega zбора. — Na-
čelstvo.

Požar uničil imovino dveh posestnic. V noči
od 3. na 4. majnik je upelnil ogenj v Apačah
pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju poslopja
Mariji Lindaro in Antoniji Leskovar. Škode
je 50.000 Din, zavarovalnina je malenkostna.
Ob priliki požarne nesreče si je zlomila pri-
padcu levo nogo posestniška hči Terezija Les-
kovar iz Apač. Gasilci so preprečili še večjo
nesrečo.

Nenadna smrt v avtobusu. Dne 7. maja je
izdihnil med vožnjo v avtobusu iz Vranskega
proti Celju jetični 30letni krošnjak F. Pavič,
doma iz okolice Krapine.

Požarna nesreča v nemškem rudniku. Dne
7. maja je nastal v premogovniku Hoch-En-
singen pri Mühlheimu v Nemčiji požar. Iz-
med 120 rudarjev je baš kar zapustilo 40 rov,
usoda 80 rudarjev je še neznana.

**Enodnevni tečaj o pokončevanju škodljiv-
cev in boleznih vinske trte in o poletnih delih
v vinogradu** se vrši v soboto, dne 19. maja t. l.
na banovinski Vinarski in sadjarski šoli v
Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter
traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Čebelarstva podružnica za Celje in okolico
priredi prihodnjo nedeljo dne 13. maja, točno
ob 3. uri popoldne pri čebelnjaku tovariša M.
Rebova v Košnici poučno predavanje, zdru-
ženo s proslavo 200letnice rojstva našega ro-
jaka in slavnega čebelarja Antona Janše.

Na sedmini po pokojnem Sattler Jakobu iz
Ivanjc se je nabralo za dijaško semenišče 120
Din. Vsem darovalcem Bog plačaj! Posne-
majte!

**Prostovoljna gasilska četa v Kapeli pri Slat.
Radencih** priredi v nedeljo dne 13. maja, s
pričetkom ob 5. uri popoldne, gledališko igro
»Guzaj« v petih dejanjih. Ker se igra vrši na
prostem na posestvu banovinske viničarske
šole v Kapeli, se le ta v slučaju deževnega vre-
mena preloži na binkoštno nedeljo dne 20.
maja.

Listnica uredništva.

Tepan je pri Konjicah: Zadeva je kočljiva
in bi imeli v slučaju objave gotovo opravka s
sodnijo. — Veržej: Salezijanska proslava.
Žalibog smo prejeli vaše naznanilo dne 2. ma-
ja, ko je bil »Gospodar« že dotiskan in raz-
poslan.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrtletno Din 9.—

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.—
(Preklici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za bese-
do.) Davek se zaračunava posebej do velikosti
20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50.
Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslo-
va, ampak mora zbirati uprava lista prijave,
doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo
brezizjemno plačati naprej, sicer se ne obja-
vijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih
inserterov, mora priložiti znamk za Din 2.—,
sicer se ne odgovarja.

Služkinja, ki zna kuhati in opravljati vsa
hišna in vrtna dela, bi dve kravi molzila in
krmila, se sprejme. Vstop po binkoštih. Pla-
ča mesečno 200 do 250 Din. Ponudbe z na-
vedbo starosti in spričevala pod »Poštena«
na upravo lista. 507

Kupujem rake po najvišji ceni. Arnuš Franjo,
Sv. Lenart v Slov. goricah. 506

Posestvo 20 oralov se proda ali zamenja. Vpra-
ša se pri g. Soldat, pošta Laporje. 502

**Vabilo k XXVI. rednemu občnemu zboru Hra-
nilnice in posojilnice v Petrovčah**, ki se vrši
v nedeljo dne 27. maja 1934, v zadružni pi-
sarni po običajnem sporedu. Načelstvo. 503

OPEKO vseh vrst najboljše kakovosti dobav-
lja po najnižjih cenah franko vsake postaje
opekarna Ormož. 505

Opekarna v Račju naznanja, da je otvorila v
Smetanovi ulici 33 svoje skladišče za Mari-
bor, kjer dobite naše znane prvovrstne iz-
delke, kot strešno opeko, zidno opeko, votlo
opeko, drenažne cevi, tlačne plošče itd. v
vsaki množini. Opekarna v Račju, skladišče
Maribor, Smetanova ulica 33, telefon šte-
v. 22—27. 501

Proda se: omara za perilo 60 Din, kuhinjska
posoda, vrčki, steklenice, kozarci, postelje,
odeje. Maribor, Ruška cesta 3, prvo nad-
stropje, desno. 508

Apno Ia zagorsko
sveže prispelo 504

C. PICKEL, MARIBOR

Zahvala.

Ob neizrekljivi bridki ločitvi od
predrage mamice, sestre in tete

Marije Maček roj. Gartner
po dom. Pipuške pri Sv. Križu,

izrekamo vsem mnogoštevilnim ude-
ležencem pri pogrebu prav iskreni
Bog plati! Prav posebno še mnogoč.
mons. g. stolnemu župniku in deka-
nu Mihaelu Umeku za tolažilni in v
srce segajoči govor ob grobu; g.
mons. Janezu Vreže, domačemu g.
župniku Fr. Krenu za tolažbo ob
smrti uri, gg. trgovc. M. Penič, Fr.
Klajnšek, Povh in Erber iz Maribora
in vsem drugim pogrebem prisrčen
Bog plati! Spominjajte se blage
rajne v molitvi! 500

Sv. Križ nad Mariborom, 7. 5. 1934.

Žalujoči obitelji Hauptman-Gartner.

Starejša kmetijska dekla, popolnoma vešča v molži, svinjereji in vseh kmetijskih delih, dobi stalno zaposlitev. Ponudbe je poslati na upravo lista pod »Poštena«. 479

Absolvent z dobrimi spričevali, več tudi nemškega jezika, išče službo. Naslov v upravi lista. 496

Kmečkoga fanta, vsaj 17 let starega, iz poštene kmečke hiše, sprejemem s 15. majem v trajno službo. Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 494

Skupno posestvo 13 oralov pri veliki cesti, zidanimi poslopji, prodaja Feliks Kurnik, Partinje 86, p. Sv. Jurij v Slov. goricah. 493

Transmission za dva para mlinskih kamnov rabljen se ugodno prodaja. Lastnik Franc Toplak, mlinar, Pacinje pri Ptuj. 491

Majhno posestvo se prodaja, ležeče ob glavni cesti. lep sadovnjak, vse v dobrem stanju. Polič Konrad, Partinje, pošta Sv. Jurij v Slov. goricah 497

Motor in cirkularna žaga na bencin, 16 k. s., poceni na prodaj. Alojz Pogorelec, Vodnikov trg 3, Maribor. 492

Zasluzek, zadovoljnost, nudimo vsakomur povsod. Navodila (pošljite 2 Din znamko) daje: »Varstvo«, Ljubljana, Tyrševa cesta številka 17 c. 490

Čebelni vosek kupuje in plača po najvišji ceni: Kemindustrija, Maribor, Aleksandrova cesta 44. 484

Krojaški pomočnik z dobrimi spričevali išče stalno službo. Naslov v upravi lista. 482

Kose 500 razne velikosti po 5 in 6 Din prodaja Justin Gustinčič, trgovina z rabljenimi stroji in orodjem, Maribor, Tattenbachova ulica 13. 477

Ivan Kacin, tvornica harmonijev, glasovirjev in orgel, Domžale-Ljubljana, dobavlja harmonije od 2000 Din, pianine od 10.000 Din prvovrstne, uglašuje in popravlja cerkvene orgle. Cene nizke. Zahtevajte cenik. 475

Več bencinskih Sauggas in Diesel motorjev ter mlatilnico ugodno prodam. Š. Skrbinšek, Hajdin pri Ptuj. 486

Prodajam majhno posestvo z novo hišo. Kokolj Jožef, Žikarce 64, p. Sv. Barbara Sl. g. 487

Oženjen žagar želi iti na žago. Stranič, Kamenik 16, p. Šmarje pri Jelšah. 483

Iščem službo planinskega pastirja. Ant. Majcen, Poudor, p. Sv. Jurij ob Taboru. 478

Iščem službo hlapca, Rebernik Peter, Marija Snežna 16. 480

Ofera sprejme takoj s tremi delavci, prednost imajo z dvema možkima: graščina Slivnica pri Mariboru. 476

Mostin, moštna esenca za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Dnevna razpošiljatev. Nizke cene. Ivan Pečar, droge in kemikalije, Maribor, Gosposka ulica 11. 464

Flugs kose z novim pritrjevanjem brusni kamni Silicium karbid Ia garkon škropilo vinogradniške škropilnice samodelne drevesne škropilnice škropilnice za čebelarje Din 62.—. 498

Po najnižjih cenah! Zahtevajte cenik!
JOSIP VIDEMSEK, Maribor, Koroševa ul. 23.

Pred nakupom

blaga ali izgotovljenih obleke in oblek, svilenih robcev, klobukov, nogavic, čevljev in drugih potrebnih stvari za **birno**, ne premissljuje, kje si bode vse to nabavili, temveč pojdite ali pišite po vzorce in cenik od 213

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

kateri Vam nudi vse gornje predmete v veliki izbiri, po nizkih cenah in v dobri kakovosti. Obleke se izdelajo v lastni tovarni po meri v dveh do treh dneh.

V MARIBORU

kupite sedaj najceneje razno manufakturno blago, perilo, predpasnike, robce, nogavice itd. v trgovini 499

MIRKO FELDIN
sedaj na Aleksandrovi cesti 13.

Sadjarji!

Skrajni čas je, da škropite proti raznim škodljivcem z bakreno-apneno brozgo in Uraniazelenilom! 488

URANIA ZELENILO
dobite pri Kmetijski družbi Ljubljana, Maribor, Celje. Samoprodaja za Jugoslavijo: Petar Miovic, kr. dvorni dobavitelj, Maribor.

Vulkan kose,

apno, cement in raznovrstno železnino si nabavite po zmernih cenah v staroznani trgovini železa 489

Vincenc Kühar

Maribor, pri frančiškanski cerkvi.

Za Binkošti!

Najfinejša banatska moka znamka Hessler Kikinda 1 kg Din 2.50

res lepa krušna moka po 1.50, 2 Din
sveže žgana kava ¼ kg po 13, 14, 15 18 Din

pristno bučno, namizno, ripsovo in laneno olje

lepe rozine, češplje in vsakovrstno špicerijska blago po najnižji ceni priporočena znana trgovina 495

Weis Josip

prej Hartinger,

Maribor, Aleksandrova 29.

Točna in prijazna postrežba.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri naši zavarovalnici. 167

Čitateljem v pouk in zabavo.

Modri sodnik.

V majhni vasi med gorovjem otoka Java (pod Indijo) sta se podala Usman in Akim, da bi nabrala s kokos palme orehov. Usman in Akim sta bila prijatelja od otroških let. Igrala sta se kot sošeda in ko sta odrasla, sta hodila skupaj na lov.

Usman je rekel Akimu: »Ti si manjši in urnejši od mene. Splezaj na palmo, naberi nekaj zrelega sadu in ga vrži na tla. Jaz bom spodaj pobiral.«

Rečeno — storjeno. Akim je splezal na visoko drevo vedno višje, dokler ni bil pri orehiv prav na vrhu. Kako in kaj je bilo dalje, se Akim nikdar več ni mogel spomniti. Prav z vrha je padel na tla in je priletel tako nesrečno na Usmana, da mu je zlomil hrbtenico in je bil prijatelj pri priči mrtev.

Usmanova družina je bila globoko potrta, ker je zgubila zdravega in močnega fanta tako naglo. Tudi Akim in njegovi so bili žalostni.

Ko so pokopali Usmana, so se podali njegov oče in bratje k starešinu vasi, da bi ga vprašali, kaj se naj zgodi z Akimom. On je vendar le ubil njihovega sina ter brata. Akim sam je bil prepričan, da se mora z njim nekaj zgoditi, je pač zakrivil prijateljevo smrt, četudi neprostoovoljno.

Starešina je bil mnenja: Akimov slučaj je zgolj nesreča in radi nezgode človek vendar ne more biti kaznovan.

Starešinov odgovor nikakor ni zadovoljil Usmanove družine. Če jim ni hotel odpreti vrat do prava maščevanja starešina, so si morali pomagati sami do pravice krvne osvete. Usman je bil mrtev. Njegovo smrt je zakrivil Akim, ki mora pretrpeti kazen. Kdor ubija, naj bo ubit, tako se glasi podedovano pravo, ki je doslej vedno zadovoljevalo vaščane in nikakor pa ne novodobna razlaga nesreče, na katero se je skliceval starešina.

Lepega večera se je podala družina nenadoma preminulega skupno z Akimom visoko v hribe k modrijanu, ki je bil na glas. Usmanov oče in bratje so razložili staremu možu slučaj in so ga vprašali, kako maščevanje naj zadene Akima. Modri je še vprašal Akima, če se je res dogodil smrtni slučaj tako, kakor mu je bil opisan. Akim je pokimal. Modrijan je zažgal dve zrnji kadila in v oblake dišečega dima je mrmral skrivnostne besede, katerih navzoči niso razumeli. Ko se je razblinil dim, je spregovoril modri takole:

»Usman je mrtev in Akim ga je ubil. On sicer ni bil ubit z Akimovim privoljenjem, a vendar je povzročil Akimu njegovo smrt in Usmanovi družini pripade pravica, da maščuje nad Akimom Usmanovo smrt. Jutri zjutraj ob vzhodu solnca mora biti Akim pod drevesom, s katerega je padel Usman. In tamkaj naj mirno sedi do zatona solnca. Katerikoli član Usmanove družine slobodno spleza na vrh palme in pripravi Akimu isto usodo, kakor jo je prizadjal on Usmanu.«

Po besedah modrijana so se vrnili Usmanovi sorodniki nazaj v vas.

Naslednje jutro je odšel Akim v smrtnem strahu pod palmo in je čakal do solnčnega zahoda. Nobenega člana Usmanove družine ni bilo, da bi mu bil skočil z vrha drevesa za vrat ali na hrbet.

Na ta način se je dokopala pravica do svoje pravice in vsak je živel zadovoljno naprej v neznatnem hribovskem selu na velikem otoku Java.

VESELA ZNANOST.

Svinec je $4\frac{1}{2}$ krat težji nego aluminij. Koliko hitreje pada krogla iz svineca kakor enako veliko krogla iz aluminija?

Svinčena krogla sploh ne pada hitreje nego aluminijasta, ker po zakonu o padanju padajo vsa telesa enako naglo. Seve velja to pravilo, strogo vzeto, le za prostornine brez zraka, vendar ne igra ta okolnost pri kovinastih kroglah nobene vloge.

$$\text{Koliko je } 1 \times 2 \times 3 \times 0 \times 4? \\ 1 \times 2 \times 3 \times 0 \times 4 = 0.$$

Katero največje število je mogoče zapisati z dvema številčkama?

Največje število v dveh številkah ni 99, ampak $9^9 = 327.420.489$.

Koliko je vreden 1 kg zlata?

1 kg zlata je vreden po našem denarju 39.000 Din.

Koliko tehta dijamant od 5 karatov?

1 karat znači težo 0.205 grama. Dijamant 5 karatov tehta malenkost več nego 1 gr.

Najdragocenejši zaklad zemlje?

Najdražji zaklad, ki ga hrani zemlja, je radij. 1 gram radija pride na več nego 1 četrtno milijona dinarjev. Radij je 100.000krat tako drag kakor zlato.

Koliko vrstnih redov lahko tvorijo 4 osebe?

Štiri osebe lahko tvorijo 24 vrstnih redov, namreč $1 \times 2 \times 3 \times 4$.

Koliko znaša površina trikotnika, katerega stranice merijo 10, 12 in 25?

Površina trikotnika s stranicami 10, 12 in 25 je nič. Tak trikotnik je sploh nemogoč. Pri vsakem trikotniku morata znašati dve stranici več nego tretja, kar pa ni v zgorajnjem slučaju, kajti $10 + 12$ ni 25.

Deček je rekel: Imam ravno toliko bratov kakor sester. — Njegova sestra je bila mnenja: Imam dvakrat toliko bratov kakor sester. Koliko jih je bilo?

Bilo je vseh 7 in sicer 4 dečki in 3 deklice.

Tri katerem fizikalnem dogodku je učinek pred vzrokom?

To je v slučaju, če poriva mož samokolnico.

Glava.

Zelo učeni kanonik in pesnik Gleim je požidal dvorano, v kateri je hotel zbrati spomine na svoje duhovite prijatelje. Kanonika je vprašala imenitna gospa: »Ali boste pustili naslikati vaše prijatelje po stenah v celoti?«

Gospod je odgovoril: »Milostna, samo viteze slikajo od glave do nog, da jim vidimo na slikah tudi ostroge. Od učenjakov slikajo samo glave.«

Razlaga imen mesecev.

Mesec, s katerim pričnemo leto, januar, ima ime po starorimskem bogu začetka, Janusu. Janus je tudi bog vrat, radi tega ima dva obraza: z enim gleda v hišo, z drugim na zunaj.

Čudno ozadje ima februar. Febris pomeni v latinskem jeziku mrzlica. V starorimskem koledarju se je obhajal v tem mesecu poseben spokorni praznik, radi tega se je ta mesec imenoval mesec prečiščenja in febris = vročica, mrzlica, ne znači drugega nego čiščenje.

Marec je dobil ime po starogrškem vojnem bogu Marsu, ki je obenem tudi božanstvo pomladi, ki namaga zimo.

April ima svoj izvor v latinski besedi »aperire« = odpreti. Po starorimskem koledarju je pričela z aprilom v Italiji pomlad.

Maj je nastal iz imena boginje rasti ki so jo imenovali Rimljani Maia. Maia je bila hčerka spomladnega boga Fauna, katerega so nazivali stari Grki Pan.

Junij izvajajo iz imena rimske boginje rojstev — June. Drugi zopet trdijo, da je prejel ta mesec ime po prvem rimskem konzulu Luciju Juniju Brutu.

Z mesecem julijem se je ovekovečil ustvaritelj julijanskega koledarja leta 45 pr. Kr. rimski diktator Julij Cezar.

Cezarjev naslednik Avgust ni hotel zaostati za svojim prednikom. Sebi na čast je pustil upeljati mesec avgust. Da bi pa njegov mesec tudi glede števila dni ne zaostajal za julijem — mesecem velikega Julija Cezarja — je vzel mesecu februarju en dan in ga je obesil avgustu. Ta postopek nam daje tudi razlago, da imata meseca julij in avgust vsak po 31 dni.

Naš deveti mesec nosi latinsko ime septem = sedmi, september, ker je bil v starorimskem koledarju na sedmem mestu.

Iz starorimskega koledarja prevzeti način štetja mesecev se za septembrom nadaljuje. Oktober je pri nas deseti mesec, je bil pa nekoč octo = osmi.

Tri številki novem = devet je bil krščen november.

Konečno december (od decem = deset).

Posestvo se proda v Spodnjem Velovlaku pri Ptuj, obstoječe iz stanovanjske hiše z dvema stanovanjema, gospodarskega poslopja in 14 oralov posestva (eventualno se odda tudi manj oralov pri hiši). Razven tega se prodajo tudi posamezne parcele, kakor njive, travniki in gozdovi. Pojasnila daje: Al. Brenčič, posestnik in trgovec, Ptuj. 389

Lepe obleke

za otroke:
od Din 60.— naprej
za moške:
od Din 140.— do 790.—

klobuki

za moške Din 39.—, 48.— itd. 144
Velika izbira čevljev, perila itd. pri

Jakob Lah
Maribor, Gl. trg 2

Širite „Slov. gospodarja“!

URE

Din 40.— nikel anker remontoar
Din 58.— ista lepo gravirana
Din 130.— tula posrebrna
Din 138.— zapestna, Din 60.— navadna budilka, Din 55.— in Din 130.— navadna stenska ura,
Din 235.— stenska ura s kukavico.
Novost: ure brez kazalcev, Din 78.— žepna in Din 124.— zapestna.

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK
Celje št. 24.

Zahtevajte brezplačni cenik z več tisoč slikami. Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar. 113

Kdor primerja kvaliteto in solidno domače delo, kupuje **KARO** čevlje 277
Maribor, Gosposka ulica 13.

Botrice in botri!

Pripravite birmska darila že v naprej! Najprikladnejša in obenem najcenejša dobite v knjigarnah
TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU.

Važno za vinogradnike in sadjarje!
Žvepleno-apnena brozga

je na podlagi dosedanjih poskusov ceneno in izborno sredstvo za škropljenje proti plesni in škrlupu. Brozga se danes že splošno uporablja v Nemčiji in Švici. — Dobi se pri 470

Anton Jurca naslednik

Milko Senčar

tovarna žvepljenih izdelkov v Ptuj.

Ustanovljeno leta 1860.

Zaloga žvepla za vinogradnike. Izdeluje se tudi žvepleni zakad na juti in na azbestu.

Za mesec maj

vam nudimo sledeče kipe:

Srce Marijino							
cm	17	20	25	30	35	37	42
Din	36.—	44.—	56.—	62.—	94.—	102.—	110.—
cm		42	50		50		60
Din		120.—	160.—		188.—		300.—
Marija Brezmadežna							
cm	20	25	30	30	30	42	60
Din	44.—	56.—	70.—	80.—	62.—	150.—	300.—
Lurška Marija							
cm	17	20	25	30	37	42	50
Din	30.—	44.—	56.—	80.—	102.—	125.—	160.—
Marija z Jezuškom							
cm		25		40			
Din		66.—		150.—			

Pri naročilu napišite velikost in ceno. Priporočamo se za naročila!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Najstarejše kronične rane
sigurno in hitro zaceli

„FITONIN“ zdravilo za stare zapuščene rane kar je dokazano po naših zdravnikih ter zdravstvenih institucijah.

Bili so slučaji, da so rane, že 20 let stare, z uporabo Fitonina zacelile prej kakor v enem mesecu.

Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici 50 Din.

Poučno knjižico št. 18 pošlje brezplačno Fiton — dr. z o. z., Zagreb I-78.

323 Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpele nikake škode, vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in končno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500,000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Za mesec junij

vam nudimo sledeče kipe:

Srce Jezusovo					
velikost v cm	17	20	25	30	30
cena Din	36.—	44.—	56.—	62.—	82.—
velikost v cm	35	37	40	40	42
cena Din	94.—	102.—	120.—	140.—	115.—
velikost v cm	50	60	60	75	80
cena Din	240.—	300.—	375.—	400.—	450.—
velikost v cm		100	100		
cena Din		1720.—	2150.—		

Srce Jezusovo z razpetimi rokami				
velikost v cm	22	25	30	40
cena Din	100.—	120.—	160.—	250.—

Pri naročilu napišite velikost in ceno.
Priporočamo se za naročila!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

ZA BIRMO

vence, obleke in svilo poceni v 390
Trpinovem bazaru, Maribor, Vetrinjska 15.

Kolje za vinograde

rezano 1000 komadov Din 180.—
cepamo 1000 komadov Din 300.— 481
prodaja v vsaki množini
»DRAVA« d. d., Maribor, Meljčka c. 91.

Pozor!

Stara, Vam vsem poznana klobučarna

ANTON AUER

sedaj ni več v Vetrinjski 14, temveč na

Glavnem trgu 17

Tam dobite klobuke in čepice že od 20 Din naprej. Tudi popravila se prevzamejo po brezkonkurenčni ceni ter se strokovnjaško izvršijo. Torej ne hodite več v Vetrinjsko ulica 14, temveč na

Glavni trg 17

kjer je Anton Auer. 447

Sadjarji!

Najvažnejše je škropljenje sadnega drevja po cvetju.
Najboljše učinkuje proti škrlupu in zavijaču

Nosprasen

Dobi se pri sedečih tvrdkah: »Agako«, d. z. o. z. v Celju, drogerija Poberaj v Ptuju, Kemindustrija v Mariboru in Kmetijska družba v Mariboru in v Celju. 391

Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. do 6. ure, se sprejemajo oglasi ustmeno in pismeno na upravi

Pozor!

Zopet volitve!

Kam gremo po spomladansko blago?

Odločitev je lahka!

Vsi v veletrgovino z manufakturnim blagom

Franc Dobovičnik, Celje,
Gospoka ulica 15. 157

tam se prodaja vedno po najugodnejših cenah
fabriško platno ena širina že od Din 4.— nap.
fabriško platno dvoj. šir. že od Din 13.— nap.
belo platno ena širina že od Din 6.— nap.
oksford za delav. srajce že od Din 6.— nap.
svileni robci že od Din 20.— nap.
oksford srajce za delavce že od Din 20.— nap.
bele srajce z bel. svil. efekt. prs. Din 24.— nap.
moške gate iz molinosa že od Din 12.— nap.
sukno v raznih vzorcih 140 cm šir. že od Din 28.— nap.

Posebno velika izbira blaga za birmance!

Zakaj je ravno pri tvrdki Dobovičnik, Celje, tako poceni?

Ker se zadovolji z najmanjšim zaslužkom.
Ker nima velikih režijskih stroškov.
Ker se trgovina nahaja v lastni hiši in ne plačuje najemnine.
Ker je trgovina v stranski Gospoki ulici, mora ceneje prodajati, da z nizko ceno stranko privabi!
Ker ima lastno tovarno za odeje »Koutre«.
Ker ima lastno tovarno za izdelovanje perila.
Ker ima velik promet in vsled tega vedno sveže blago.
Nizke cene! — Prosti ogled vseh zalog! — Vljudna postrežba! — Vam jamči za dober nakup veletrgovina

Franc Dobovičnik, Celje

Oglasujte v »Sl. gospodarju«!

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih
... obrestnje najboljše. ...
Denar je pri njej naložen po-
... polnoma varno. ...

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem! ...